

BRASSÓI LAPOK

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58 szám

„Jövőre az egész ország egy nagy népkonyha lesz“

EGY FRONTON AZ ERDÉLYI KERESKEDELEM ÉS KISIPAR

a tarthatatlanul magas üzlet és műhelybérek ellen

A nagyváradai nagygyűlés. „Nem akarunk társadalmi osztályokat egymásra uszítani, de az inflációs időben megállapított házbéreket le kell szállítani

Nagyvárad, február 2.

A nagyváradai kereskedők, iparosok és itál-mérők nagygyűlést rendeztek tegnap a Csarnokban, hogy küzdjenek a tarthatatlan üzleti rezszi, főleg a túl magas házbérek ellen, ami csak az infláció és a konjunktúrák idején volt indokolt.

Farkas István elnök nyitotta meg a kongresszust. Hangoztatta, hogy a gazdasági válság viharaiban

szükség van az üzlet és műhelybérek leszállítására, mert különben elpusztulunk.

A vásárló rétegek teljesen megrikkultak. Az áldozati adó elvitte a tisztviselőt is, ma már ez a kategória sem tud vásárolni.

Az árucikkek átalakulásának kölcsönös hatása van a keresettel.

Minden olcsóbb lesz, hogy a kisebb keresetű vásárló hozzá tudjon jutni az árukhoz.

hogy hangot adjak annak a szorongó érzésnek, amelyben mindnyájan szenvedünk. Nehéz helyzetünk van, mert

nem akarunk társadalmi osztályokat szembe állítani, egymásra uszítani.

Hiszen a háztulajdonos sokáig nem tudott és ma sem mindig tud befektetett vagyonának hozadékához hozzájutni. Ma sem a föld, sem a ház nem arat,

csak az uzsora virágzik.

— A termelési válságkorát éljük és apellálunk a polgári társadalom szolidaritására. — Bennünket három tényező tép: 1. A fiskus. 2. A rezszi. 3. A kamat. Ezek ellen kell megindítani a harcot. Elvünk: Mindenkitől annyi kiméletet várhatunk, amennyi szolgálatot neki teljesítünk. A kincstár kiméletlen, de nem találunk soha meghallgatásra, amikor nekünk van követelésünk. A kincstár rabtartónkká vált. Manóilescu, amikor még nem volt miniszter, azt mondotta, hogy „Ha a kincstár magánember volna, azokért amit sokszor elkövet, be kellene zárni.“ Ezt a mondást, most amikor miniszter, éppen úgy fenntarthatja. A kereskedőtársadalom jól előre tiltakozik az adókövetés tavalyi tempója ellen, az ellen, hogy az adókövetésnél autokrata módon járjanak el.

A magas házbéreket sem tudjuk tovább elviselni.

Legyen olcsóbb a házbér is

Nem akarunk izgatni a háztulajdonosok ellen, velük együtt akarjuk ha lehet, békésen ezt az akciót levezetni.

Czitter Lajos nagykereskedő az első szónok. — A kétségbeesés szélén állunk. Nem bírjuk tovább, a sóhajlás kitörése nélkül, amikor kereskedő társaink ezrei egzisztenciájának az elpusztulását látjuk. Egy gazdasági háború utolsó fronton álló katonái vagyunk. Az illetékesek hallják meg szavainkat.

Rajz Antal, az Ipartestület nevében a műhelybérek leszállítása akciójához

kéri az összes kisiparosok csatlakozását.

Fándrich Zoltán kávész bejelenti a Vendéglős és Kávé Szindikátus csatlakozását. Nyugalommal és méltóságteljesen kell ezt a harcot megvívni és

ennek az akciónak muszáj eredménnyel járni.

Már utban van az a törvény, amely a mezőgazdasági termények árával akarja nivellálni a közvetítő kereskedelem cikkei. Ismerem az árdragító törvény végzettségét.

A paraszt a végrehajtót üti agyon, benne látja a baj forrását; így tesznek velünk is, azt hiszik, mi drágítunk.

Éppen ezért egy nagy fronton meg kell indítani a rezszi leszállítását, hogy valóban legyen miből olcsóbbítaniunk.

Helyi György kereskedő arra a momentumra figyelmeztet, amely elsősorban indokolja az üzletbérek leszállítását. Ez az áldozati adó.

2500 millió lejt vontak el nemcsak a tisztviselőktől, hanem a kereskedőktől is.

Ez hiányozni fog a közigazdasági élet köréből. A mezőgazdaságot az állam meg fogja védeni, mert agrár állam vagyunk,

a nagyipar kartellit nem kell féltetni, de a kisipar és kereskedelem teljesen védetlen. Csak az önmaga szolidaritásában bízhat.

Nagyváradon a csillagfényes utcákon kialakul a fény és csillogás, meghalunk. A háztulajdonosoknak nem lehet érdeke, hogy a kereskedelmet és ipart elpusztítsa. A mai időben a háztulajdonosoknak is segítségére kell sietnie az üzletbérloknak, hogy aztán amit ezzel a kis áldozattal hoz, egyszerre két kézzel kapja vissza.

Stern József textilkereskedő figyelmeztet arra, hogy

akadnak még kereskedők, akik megtörik a szolidaritást és rálicitálnak egymásra.

Szolidaritást kell fogadnia mindenkinek,

különben az egész akció nem ér egy hajító fát sem.

Azt a házigazdát mindnyájan bojkottáljuk, akivel nem tudunk megegyezni! (Ugy van! Éljen!)

Az ingatlanok nem hozhatnak többé 30 százalékat, amíg a mai viszonyok tartanak. A háztulajdonosok, akár van szerződés, akár nincs, engedjenek. Indítványozza, hogy a Csarnok alakítson választott bíróságot s esetenként szállítsák le a bért, nem percentuálisan.

Weisz Ferenc üvegkereskedő a városi üzletbér taxa ellen beszél.

Hegedüs Nándor képviselő óriási tapsviharral emelkedik szólásra.

— Mint nagyváradai kereskedő jelenek meg.

Legyen vége a kiméletlenségnek!

Ha nincs összetartás, pesszimizma vagyok ezzel az akcióval szemben, — mondotta Hegedüs Nándor képviselő — Nagyvárad városának mint erkölcsi testületnek kell előljárnia a jópédával, hogy mint háztulajdonos leengedjen a horribilis üzletbérekből.

Ezután a hitelviszonyokról beszél nagy érdeklődéssel fogadott beszédében Hegedüs képviselő.

— Oda kell kiáltanunk a pénzügyi élet exponenseinek: legyen vége a zordonságnak, a kiméletlenségnek. Nem igaz, hogy mindenki rossz. Józanodjon ki a banktöke, amíg még nem késő. Ezután csatlakozik a mozgalomhoz

és üdvözli annak vezéreit.

Dr. Fried János főtitkár:

— Amikor az ipar több ezer éves, a kereskedelem több évszázados, nekünk még mindig azt kell bizonyítanunk, hogy az iparra és kereskedelemre szükség van.

Ha a mai helyzet meg nem változik, a jövő esztendőre az egész ország egy nagy népkonyha lesz!

Tudják-e azt, hogy ma egy árucikk fogyasztási értékének 80 százaléka adóteher, és rezszi és csak 20 százaléka maga az áruérték.

Majd felolvassák a határozati javaslatot, amely a következőket tartalmazza:

Határozati javaslat

tárgyalások alakjában legyen megindítva.

Ezen célból a testületek kérjék fel tagjait, hogy kérelmüket nyolc nap alatt jelenték be és ezek tekintetében a háztulajdonosok és bérlők által delegált vegyes békéltető bizottságok kísérlik meg a megállapodást létrehozni.

Amennyiben azonban február hó végéig az esetek nagyobb számában a békéltetés megfelelő eredménnyel járna, úgy három testület tegye meg a szükséges lépéseket az iránt, hogy a bérleszállítás kérdése törvény által szabályoztassék.

A lelkes hangulatban véget ért nagygyűlést Farkas István elnök és Agárdy István zárószavai fejezték be.

EGY EV KRIZIS-MÉRLEGE NÉMETORSZÁGBAN

Berlin, február 2.

A Brüning-kormány, mint jobb-közép koncentráció azért jött a megelőző szociáldemokrata vezetés alatt álló balközép kormány helyébe, hogy egy „realpolitikussabb” gazdasági politikával kiemelje a német termelést a kátyúból. Csaknem egy esztendeje már, hogy a Brüning-kormány a lakosság nagymértő megterhelése árán mindent megtesz az ipari és a mezőgazdasági termelés érdekében: sok száz milliókat adott az iparnak adóleszállítás, direkt szubszidió s még többet a munkabérek leszorítása által, ugyancsak számtalan száz milliókat a mezőgazdaságnak óriási vámkok s direkt segély alakjában. S e hatalmas összegekkel a fogyasztó-dolgozó tömegeket, munkásokat, alkalmazottakat terhelte meg, árleszállítás, és egy szebb jövő reményével biztatva őket. Mi vált be ebből eddig? Ennyi idő után joggal lehet kérdezni, mi eredménye mutatkozik a szubszidiós termelés-pártoló állami beavatkozásnak, mely a lakosság egyik rétegének javára mesterségesen apatkozik be a termelés és a jövedelemelosztás rendjébe? Ime néhány szám, mely mindennél jobban beszél.

Németország termelése mintegy harminc százalékkal visszaesett, a termelési erők alig nyerne kihasználást, négy és fél millió munkás van munkanélküli s a dolgozók nagy része is rövidített munkaidővel dolgozik, úgy hogy a bérjövődelem kb. harminc százalékkal súlyosult.

Az ipari termelés 1929. júniusától 1930 októberéig 109,8-ról leesett 80,7-re; minthogy pedig az esés az utóbbi hónapokban is folytatódott, azt kell megállapítani, hogy a német ipari termelés másfél év alatt kb. harminc százalékkal esett. Pl. a széntermelés az utolsó hónapokban havi két millió tonnával ment vissza, ennek dacára a készletek a múlt évben négy millióról tizenkét millió tonnára emelkedtek. A nyersacéltermelés visszament napi 22 ezer, a nyersvastermelés napi 15 ezer tonnával s már októberben a vasipari üzemek csak kapacitásuk 56 százalékáig voltak kihasználva.

A foglalkoztatás mértéke még kiróbban mutatja a visszaesést: az iparban teljesített munkaórák száma a múlt év végére a kapacitás 53,4 százalékára visszaesett. Minthogy azóta a munkanélküliség októberben kb. fél millióval növekedett, éppen úgy a rövidített munkaidővel dolgozók száma is, a múlt év végére az ipari termelés apparátusa Németországban kapacitásának feléig is alig volt kihasználva.

Ennek megfelelő a forgalom csökkenése. Az utóbbi hónapokban 25—28.000 vagonnal kevesebbet raktak meg naponta. S a fogyasztási szövetkezetek tagjainak fejenként heti vásárlása az előző évhez képest 127 Pfenniggel csökkent. A pénzforgalom csaknem kétszáz millióval, a váltóforgalom csaknem 500 millióval csökkent havi átlagban.

S mindez annak dacára, hogy a kivitel arányilag még kedvező maradt. Mert míg az előző év utolsó negyedében Franciaország kivitele 17,8 százalékkal, Angliáé 30-cal, az Egyesült Államoké 36-tal, Olaszországé 38,6 százalékkal esett le, ezt az előnyös helyzetet Németország a racionalizálás magasabb fokának, az alacsonyabb élelmiszerárak s a jövótételi fizetéseknek köszönheti, melyek egy részét árúban fizeti. Az utóbbi hónapokban azonban a német kivitel is erősen kezd lecsökkenni s a kedvező évi mérleget a múlt év első hónapjainak jó eredménye adja; az év második fele már sokkal kedvezőtlenebb s novemberben már az előző évhez képest a kivitel 223 millióval esett.

A drákói adókkal és vámkokkal és munkabérlészállításokkal sem sikerült tehát a termelést szanálni s a gazdasági világgörizis hatását ellensúlyozni. Az eredmény a munkanélküliség halatlan megnövekedése, négy és fél millióra, egy és fél millióval többre, mint az előző évben. Ezek közül kb. két millió részül a munkanélküliségi biztosításban, 500.000 kap krizis-segélyt, ugyanannyi községi segélyt s csaknem egy millió már azoknak a száma, a kik semminemű segélyben sem részesülnek. S a dolgozó munkások jövedelme is erősen lecsökkent. Kuczinski számításai szerint a munkanélküliség és rövidített munkaidő folytán átlag heti 14 márkával, azaz csaknem harminc százalékkal. A munkabér vásárlóereje pedig leesett 1929. novemberétől 13 százalékkal. Az eredmény, hogy a német ipari munkás átlagos jövedelme 22 százalékkal alatta marad ma a hivatalosan kiszámított létminimumnak.

A Brüning-kormány által vigaszul beigért árcsökkenés pedig ilyenformán néz ki. Az óriási vámkok folytán az agrártermékek árai kb. kétszáz százalékkal állanak a világgiazi árak

Oberth professzor szerint:

Egy gazdag örült passzióból, egész országot pusztíthat el a világűr-rakétával

Egyébent 20 perc alatt levelet lehet vele küldeni Amerikába

Bécs, február 2.

Oberth

Az erdélyi származású Oberth Hermann, aki két éven át Berlinben folytatott kísérleteket rakéta-találmányával, — most Bécsben csinál propagandát tervének. Oberth tanár a minap hosszas előadást tartott Bécsben és megmagyarázta az ugynevezett világűr-rakéta szerkezetét és eshetőségeit. Kísérleteinek lényege, előadása szerint az volt, hogy sikerült neki 4000 méteres másodpercenkénti sebességgel gázt kilőni. Ezzel a gázsebességgel még ennél is gyorsabb repülési sebességet tud adni a kilőtt rakétának. Szülővárosában, Medgyesén, most épít egy két méteres kis rakéta-modellt. Ennek a modellnek, amelyet még ebben az évben be fog fejezni, az a hivatása, hogy gázzal kiröpítve, 100 kilométer magasságra emelkedjen a világűrben.

A rakétát felszerelik meteorológiai készülékekkel, minden légköri magasság számára. Ezek a készülékek, ha repülés közben érintkezésbe kerülnek a megfelelő légréteggel, elvégzik a maguk méréseit automatikusan, azután a rájuk szerelt ejtőernyő segítségével maguktól visszahullanak a földre. A természetnek feltételezett titkait fogják kikélni ezek a műszerek. Még ismeretlen levegő-régiók sajátosságait is.

Oberth dr. azt igéri, hogy meg fogjuk tudni azt is, milyen hideg van 100 kilométerre a föld színe felett. Az első kis modellel végzett kísérlet után következnek a második kísérlet, kettős rakétával, amely 8 méter hosszú lenne és 2000 kiló üzemanyagot vihetne magával. Acélból készült orrában postacsomagok lennének. A rakéta éles elipszis-alakban repül fel sokszáz kilométer magasságra és éles ívben szeli keresztül az Atlanti-óceánt. Egyik európai kikötővárosból fogják elbocsájtani útjára és az amerikai parton fog le szállani. Az utat, amelyet a leggyorsabb járatu óceánhajó ma 5—6 nap alatt tesz meg, a rakéta 20 perc alatt járja be. Az ilyen rakéta előállítására Oberth szerint mindössze 12—14.000 márká, vagyis a mi valutánkban 48—50 ezer lej.

Ez azonban Oberth szerint csak bevezetése lenne a rakéta azon szerének, hogy kitörjön a földet övező levegőrétegekből, számokkal alig kifejezhető távolságok felé. Vagyis a második lépés a világűr rakéta lenne. Előadásában Oberth professzor azzal a kérdéssel is foglalkozott, vajon a jövő háborúját nem ezekkel a világűr-rakétákkal fogják-e megvívni, hiszen egyetlen rakétával sokszáz kilométer távolságra fekvő nagyvárosokat el lehetne pusztítani. Oberth tanár reméli, hogy a rakétát erre a célra nem fogják felhasználni, márcsak azért sem, mert túlságosan sok pénzbe kerülne. Nem lehetetlen azonban Oberth szerint, hogy egyszer akadni fog egy mérhetetlen gazdagságu örült, aki 100 ilyen rakétával visszavonul egy erődítménybe és egész országot tart terror alatt.

Danila vendégjárása nyomán:

Szaniszlón meggyalázták a zsidó templomot

Goldberger ijedtében összeverte az egyik antiszemita hőst, akit lepedőben vitték el

Nagykároly, február 2.

Magyar és román, zsidó és sváb vegyesen lakik Szaniszlón, de a különféle nemzetiségek békésen éltek együtt ebben a szilágysági helységben mindaddig, míg a helygymisztertől kapott vasúti szabadjeggyel ide nem érkezett a nyáron Danila Constantin és néhány hétére igénybe nem vette a szaniszlóiak vendég-szeretét. A vendégeskedés ideje alatt sikerült fölbontania a helység békéjét és kutmérgező munkájával egymás ellen uszítani a nemzetiségeket. Akkoriban Danilától úgy szabadultak meg ezen a vidéken, hogy a zsidók hétézer lejt adtak a távozásért. A mérgező munkájának eredményeit azonban nem tudták vele együtt elexpediálni Szaniszlóról, ahol azóta csunya munka folyik.

Danila néhány ifju hive elkéseregett és durva agitációt folytat Szaniszlón, a zsidók ellen. Nemrégiben az összes zsidók házaira kiírták, hogy: Eljén Codreanu! Eljén Danila! A zsidó kocsmárosok házaira rápingálták ezt a biztató mondatot: Ne menjetek be ide, mert itt mérget árulnak. De a napokban még csunább dologra is vetemedtek. A zsidó templom falára azt festették rá románul, hogy: Mindenki köpje le ezt a házat, ahol a zsidók összejönnek ellenetek. Hetek, sőt hónapok óta ott éktelenkednek ezek a fölírások a szaniszlói utcákon és még csak kísérletet sem tettek annak kiderítésére, hogy kik követték el ezeket az ocsmányságokat.

Ez a büntetlenség még vakmerőbbé tette Danila szaniszlói legényeit és most már nyíltan is kiállottak a porondra, hogy végezzenek a szaniszlói zsidókkal. És a helyi hatóságok, amelyek eleinte nem léptek föl a megindult antiszemita izgatás és templomgyalázás ellen, későbbben már valósággal segédkezett nyújtottak néhány éretlen suhancnak, ezekhez a manőverekhez.

Igy eshetett meg, hogy a zsidó kocsmákban tartott egészségügyi vizsgálatnál szerep jutott egy-két fiatalembernek is, akik persze fölhasználták a hatóságok gyöngeségét és botrányokat rendeztek a kocsmavizsgálatnál. — A községi orvos mellett működő egészségügyi ügynök: Pál János közösg itanácsos

kísérletében beállított Goldberger Dezső szaniszlói vendéglős és terménykereskedő üzletébe, vizsgálatot tartani és velük együtt ment be oda Sabo Gusztáv, a helybeli román patikus fia és Erdélyi Dumitru nevű fiatalember is. A két ifju végighonfogatva, kóstolgatva a vendéglős szekrényeiben levő livegeket, kezdték lepecsételni azokat és egyre merészebbek lettek, amikor látták, hogy jogtalan és törvénytelen munkájukat a hatósági személyek szó nélkül tűrik.

Mikor az addig távollévő Goldberger megérkezett és látta a vendéglőjében folyó garázdálkodást, megkérdezte, hogy a két fiatalember mit keres ott, azt felelték neki, hogy azok a vegyészeti szakértők. A vendéglős a hivatalos megbízatást kérte, amit egyik ifju sem tudott megmutatni. Goldberger erre fölcsórtotta az ifjakat, hogy hagyják el a helyiséget. Ez — miután néhány cigarettát és fröccsöt fizetés nélkül elfogyasztottak, — meg is történt, de elkullogtak a hatósági személyek is, akik elszégyelltek magukat a vendéglős erőlyes föllépésére.

Persze, mindez nem ment simán, sőt heves jelenetek kísérték, amelyek annyira megviselték Goldberger beteg feleségét, hogy súlyos idegbajjal fekszik ma is.

A szegénytelen kocsmavizsgálat napja azonban más bajt is hozott. Goldberger este a vasutól hazafelé ment Marosán Gusztáv nevű gazdálkodóval és a lakásához közel voltak már, amikor a sötétben elébe állott Sabo Gusztáv és előbb arcultította Goldberger, majd bottal támadt rá.

Marosán odakiláltotta Goldbergernek, hogy vigyázzon, mert késo van Sabonál. Goldberger ijedtében kikapta Sabo kezéből a botot és úgy fejbeütötte vele támadóját, hogy a poruljárt antiszemita ifjut lepedőben vitték haza.

Most aztán megindul természetesen a hatósági eljárások egész lavínja és a faluban máris hangzóttak az antiszemita, hogy erre rámege a zsidó háza, vendéglője. Könnyen lehet, hogy igazuk lesz, hiszen még eddig minden antiszemita heccnél a vakmerő zsidókat büntették meg, amiért szegény, ártatlan, védtelen diákokat megvertek. Pláne a saját botjukkal.

felett. A vámkok és a monopóliumok hatása alatt az árak a következő ellentétes irányban alakultak Németországban a világgiazi: 1929 október és 1930 október között

gabona a világgiacon esett 35, Németországban két százalékkal;

rozsa a világgiacon esett 53, Németországban 18 százalékkal;

cukor a világgiacon esett 42, Németországban 6 százalékkal;

benzin a világgiacon esett 21, Németországban emelkedett 7 százalékkal.

A termelés szanálása tehát egy vonalon sem sikerült s a kilátások a jövőre semmivel sem jobbák, mint máshol a világon, hol a gazdasági krizis folytatja a termelést. A Brüning-kormány eszerint elvesztette további létjogosultságát s ha mégis marad s maradhat igazi parlamenti többség nélkül, annak oka csak a szociáldemokrata páni félelme egy nemzetiszocialista előretöréstől, melyet Brüning hátával feltartóztatni vélnek. Hogy joggal-e, az megint más kérdés.

DIENES LÁSZLÓ

Felszámolás és újabb fizetésképtelenség Aradon

Arad, február 2.

Az aradi piacon egymásután rendülnek meg a legrégebbi cégek. Ujjában a 68 év óta fenálló Erber és Fleischmann textilnagykereskedő cég jelentette be, hogy március elsején felszámol és 100 százalékosan kiegyenliti tartozásait. Fizetésképtelenséget jelentett a Német-Magyarádi Konyakgyár, mely közösen dolgozik a

Likvidál egy hatvannyolc éve fenálló textilcég

Hegyaljai Borkitermelési Részvénytársasággal. Itt a kinnlépőségek megközelítik a 100 millió lejt és ez a körülmény hozta súlyos helyzetbe a társaságot.

A Tinthaller-cég fizetésképtelensége ügyében az egyezkedések nem vezettek eredményre és a hitelezők valószínűleg megkérik a cég ellen a csődöt.

Véres vasárnapot rendeztek Cuza hivei Radautzban

Egy halott és két súlyos sebesült

Bukarest, február 2.

A Radautzból Bukarestbe érkezett jelentések szerint Cuza Ligájának a L. A. N. C.-nak ottani gyűlését véres verekedés előzte meg, a mely

egy halálos és két súlyosan sebesült áldozatot eredményezett.

A belügyminisztérium szükségesnek látta, hogy a véres radautzi vasárnapról maga tájékoztassa a sajtót s azért hivatalos jelentést adott ki, amely szerint a sajnálatos incidenst a gyűlésre szekereken felvonuló parasztság és a rendfenntartásra kivezényelt csendőrség közötti félreértés idézte elő.

A szűkszavú hivatalos jelentésből csak annyit lehet kivenni, hogy

a nagyszámú összesereglt vidéki tömeg nem respektálta a csendőrség parancsait, mire a parancsnok attakot vezényelt.

A csendőrök és a tömeg közötti verekedés során egy Horodscu községből származó középiskolai diák annyira megsebesült, hogy rövidesen belehalt sérüléseibe.

Súlyosan megsebesült egy másik diák is, valamint a csendőrség parancsnoka, egy kapitány.

A belügyminisztériumi jelentés ezzel a mondattal fejeződik be: „A gyűlés ezután békésen folyt le. A belügyminisztérium Topor ezredesi és Miloteanu vezérfelügyelőt küldte ki az incidens okának kivizsgálására”.

Sajtójelentések szerint a véres csendőrtak a város határán játszódott le. A résztvevő szekerekkel, részint lovasbandériumokban özőnlő parasztság ugyanis a város határán erős karhatalommal találta magát szemközt. A csendőrpáncsnok kijelentette, hogy miután a gyűlést szabályszerűen engedélyezték a hatóságok, az emberek szabadon bevonulhatnak a városba, a szekereket és a lovakat azonban kint kell hagyni a város szélén, mert fogalmi zavarokat okozhatnak velük. A parasztok azonban nem akartak megválni szekereiktől s lovaiktól. Amikor aztán a csendőrség előszakkal is érvényesíteni akarta a kiadott parancsot, borzalmas kavargás keletkezett.

A meghalt diákot a szó szoros értelmében a lovak taposták agyon. Ilyen körülmények között sebesült meg a másik diák és a csendőrkapitány is.

A város lakosságát a véres összecsapás híre retentő rémülettel töltötte el, a gyűlés maga azonban viszonylagos csendben folyt le.

Megdöbbszentő rablógyilkosság a brassómegyei Hosszufalu közelében

A menekülő gyilkos üldözőire is rálőtt

Brassó, február 2.

Szombaton éjszaka megdöbbszentő rablógyilkosság történt Hosszufalu és Tatrang, brassómegyei községek között. A gyilkosság az országúton játszódott le.

áldozata egy fiatal hétfalusi legény, akit a gyilkos hátulról, orvul lőtt le, vagy ütött le valami éles szerszámmal.

A gyilkos az áldozatot teljesen levetkőztette s ruháival és a ruha zsebeiben levő igazoló irásokkal és pénzzel együtt nyomtalanul eltűnt az országúton.

A brassói ügyészség a jelentés vétele után úgy intézkedett, hogy Mardare ügyész vezetésével a bizottság hétfőn délután 2 órakor szálljon ki Hétfaluba a titokzatos rablógyilkosság részleteinek tisztázásához szükséges helyszíni szemle megtartására.

Addig is, amíg a törvényszéki vizsgáló bizottság hivatalosan jegyzőkönyvbe foglalja a Hosszufalu és Tatrang között lejátszódott dráma részleteit, a következőkben számolhatunk be a rablógyilkosság lefolyásáról:

Két hosszufalusi fiatalember, Tatrang felől igyekezett hazafelé. Tatrangon tudnillik táncmulatság volt, amelyen a környék fiatalai nagy számmal vettek részt. Mikor Hosszufalu közelébe érkeztek, körülbelül 2 kilométernyire az utolsó házaktól, arra lettek figyelmesek, hogy az útszéli emberi test hever. Közelebb kerültek a mozdulatlanul fekvő testhez s hangerősen rászóltak:

— Maga mit csinál itt?

A kérdésre nem kaphattak választ, mert a fehérenmire lealköztetett legény már ki-szenvedett.

Megrémülve néztek körül és a holdfény derengésében kivehettek annyit, hogy egy férfi, nagy batyút, valószínűleg, az útszélien hagyott áldo-

zat ruháit cipelve Tatrang irányában menekül. A két fiatalember erre kétségbeesetten kezdett segítségért kiáltani.

A segélykiáltás azonban hamarosan a torkukra fagyott, meri a menekülő ember a távolból rájuk lőtt. A golyó szerencsére célt tévesztett s a két fiatalember gyorsan besietett a faluba, ahol jelentést tettek a csendőrségnek a gyilkosságról.

A hosszufalusi csendőrstől azonnal járőr szállt ki a helyszínére, akkorra azonban a gyilkos nyomtalanul eltűnt.

A gyilkos a hosszufalusi fiatal legényt, akitben Vlad Nicolaj 19 éves bolti kifizető fiúra ismertek, hátulról lőtt le. Koponyáján hatalmas

seb tátong, amely azonnal megöltte. A gyilkos áldozatának még ki sem hült holttestéről azonnal lehúzta a ruházatot s azzal együtt menekült el, majd amikor a két hosszufalusi fiatalember segítségül kiáltott, még egyszer használta fegyverét, hogy menekülését annál biztosabbá tegye.

A titokzatos tragédia Hétfalu községeiben nagy izgalmat és megdöbbenést váltott ki.

Mit követel Gandhi?

Bombay, február 2.

A nacionalisták jövőbeli magatartását illetőleg Gandhi tegnap nyilatkozatot adott a sajtó képviselőinek s határozottan hangoztatta, hogy a polgári ellenállási mozgalmat mindaddig nem adják fel, amíg a következő feltételek mellett nem köthetik meg a fegyverszünetet: általános amnesztia az összes politikai foglyoknak;

minden megtorló intézkedés beszüntetése; a textil-árak, szeszes-italok és kábitó-szerek bojkottjának a megengedése és a só-monopólium elleni harc elismerése.

Ezek azok a minimális követelések, amelyeknek a teljesítéséhez Gandhiék a polgári ellenállási akció megszakítását kötik. Mintán viszont nem igen lehet remélni, hogy az alkirály és a londoni kormány elfogadja ezeket, Indiában további harcokkal kell számolni.

Gyilkos orvos

Prága, február 2.

Kalandos módon számolt le feleségével, akit rossz házasságot élt Csernoszini csehországi városka körorvosa, dr. Mayer József. Az orvos tegnap azt ajánlotta a feleségének, hogy tegyenek egy nagyobb autókirándulást a környéken. Az asszony, miután a férj szokatlanul kedves volt hozzá, örömmel egyezett bele a kirándulásba és nemsokára el is indultak. Amikor az autóval Plan község határába értek, az orvos, aki addig mindenféle ártatlan témáról a legszívesebben beszélgetett a feleségével,

hirtelen felugrott a kormány-kerek mellől, előrántotta revolverét és szó nélkül agyonlőtte mellette ülő feleségét.

Tettének végrehajtása után az autóval és rajta a halott asszonnyal bement Pan község csendőrségéhez, utközben azonban még

önmagának is a lábába lőtt.

A csendőrségen előadta, hogy az országúton egy ismeretlen férfi állította meg az autójukat azzal, hogy a pneumatikának valami baja van.

— Én erre leszálltam — folytatta elbeszélését az orvos, — és a kocsit alá feküdtem, hogy megnézzem, mi a hiba. Mialatt az autó alatt feküdtem, az ismeretlen lelőtte a feleségem és nekem a lábamba lőtt.

Az ezután következő vallomás során az orvos azonban belezavarodott vallomásaiba. — A törvényszéki orvos megállapította, hogy a lövések közvetlen közelben történtek. Az orvos erre visszasiivta előző vallomását és azt próbálta elhitetni, hogy a felesége öngyilkosságot követett el, előzőleg pedig rá lőtt.

A keresztkérdések sulya alatt ez a vallomás is összeomlott és végül elismerte a gyilkosságot.

Az orvosnak két gyermek is van. Letartóztatták.

Telef. 518. **Modern Mozgó** BRASSÓ

Ma hétfőn és kedden még mindenki megnézheti a diadalmas sikertű vidám német filmoperettet

Mesék a benzinkuttról

(DIE DREI VON DER TANKSTELLE)

Főszerepben: Lillian Harvel, Willy Fritsch

Következő nagy slágerfilmünk: Liane Haid (Vége a dalnak főszereplőjével)

Német éneklő, beszélő filmoperette

A repülő menyasszony

(ZWEIMAL HOCHZEIT)

Főszerepben: Liane Haid, Luise Englisch, Szűke Szakáll, Huszár Pufi

(Western Electric beszélőgép.)

Miért gyilkoltak a tiszazugi asszonyok?

Erre a kérdésre ad felelelet Mikes Imre
9.-én induló grandiózus riportregénye

Brassó, február 2.

Életszínvonalunknak legszűkebb anyagi alapjaira való lenyomódása ugyanúgy, mint nagy mestere, Zola idejében, ismét a realizmust tette uralkodóvá a világirodalomban s az új realista áramlaton belül is a friss valóságból táplálkozó riport-regény ma érhetően a legindokoltabb és legkedveltebb. Napjaink egyenesen szükségesszerűvé teszik.

Írói temperamentuma, átható szeme, egyszerű alakító-tehetsége és csillogóan könnyed írásmódja Mikes Imrét, a B. L. kiváló munkatársát, erre a modern műfajra predesztinálják s első nagyszabású ilyen munkája, az Erdély Utja, megmutatta, hogy a magyar nyelvterületen valóban ő vezet máris ezen a téren.

Elhivatottságát azonban új regénye, az „Arzén” dokumentálja elvitathatatlanul. — Ebben Mikes Imrét, mint a legjobb riport-regényírók egyikét ismerjük meg, akinek írásában Upton Sinclair-i erő, elevenség és mély emberiség fűlik. — Az „Arzén” irodalmi szempontból nemcsak eléri, hanem meg is haladja a világhíressé vált amerikai író teljesítményeit, világnézetit elfogulatlanságával pedig értékesebbé teszi a Mocsár-nál, vagy Petróleumnál is.

A magyar irodalomban Mikes Imrének ez a regénye teremti meg a riport-regény igazi műfaját.

Az „Arzén” a tiszazugi tömegkatasztrófa regénye.

A történet maga ismeretes. Névtelen levelek érkeztek a szolnoki ügyészséghez, hogy két tiszazugi községben, Nagyréven és Tiszakürtön az asszonyok évtizedek óta méreggel pusztítják a férjeiket, szüleiket, gyermekeiket. Fantasztikus vádak repkedtek, olyan szívszorítóak és hihetetlenek, hogy a hatóság először papírkosárba dobta a feljelentéseket.

Nem igaz! Nem lehet igaz!

Az ember ember és nem állat!

Azonban a névtelen levelek egymást követik és konkrét adatokat közölnek az ügyészséggel, mely végül is intézkedik, őrizetbe vesz néhány gyanúsítottat, s elrendeli 10 évre visszamenőleg 30–40 sir felbon-tását.

S a holtak vádolni kezdenek.

Mindjárt az első koporsóban megtalálják a még félig telt arzénes üveget. A gyilkos a föld alá rejtette bűnének bizonyítékát. Azt hitte, örökre eltemet mindent.

A második holttestet vegyészek vizsgálják meg s annyi arzént találnak benne, hogy tíz halálra is elegendő lett volna.

Es így tovább a harmadik, a negyedik, az ötödik...

Az örökre elmúlt áldozatok megszólalnak és bírák elé állítják a tiszazugi falvak némbereit. Egész hadsereget tesz ki az elfogottak száma. A hóhér kezét dörzsöli és aratásra készül.

Körülbelül ez Mikes Imre érdekesítő regényének, az „Arzén”-nek cselekményvázlata.

Ez a regény azonban alantas munka lenne, ha nem akarna egyebet, mint ördögi bűntettek leírásával megfogni az olvasó érdeklődését.

Az „Arzén” magasabbra tör.

Nemcsak arra világít rá, hogy hogyan, hanem arra is, hogy miért gyilkoltak a tiszazugi asszonyok. A majom is átöleli csecsemőjét. A kutya is szeretettel nyalja kölykét. Miért ölték hát meg gyermekeiket a nagyrévi asszonyok?

Még a kis fecske is anyja után csipog. Még a párducokölők is vonyt, ha egyedül hagyják és örömben dorombol, ha anyja visszatér. Miért ölték hát meg szüleiket a tiszakürti asszonyok?

Még a pávián is együtt kóborol párjával. S még a toportyán féreg is életével védelmezi nőtényét. Miért gyilkolták hát meg férjeiket a tiszazugi nők?

Persze, a kávéházi szociológusok könnyen felelnek: — Miért? Hát a föld miatt! A pénz miatt! A vagyon miatt!

Az „Arzén” azonban nem elégszik meg ezzel a válasszal. Hiszen a gyilkos nők javarésze gazdag volt! Vagy talán elromlott szexuális erkölcsök miatt? Vagy, mert gyenge volt a jegyző, erőtlén a pap?

Egy szóval nem lehet erre válaszolni.

Ezer és egy ok, ezer és egy körülmény játszott közre.

Csak az érti meg, aki velejéig hatol ennek a szomorú, páratlan bűnügynek.

Az „Arzén” a maga egészében tárja föl ezt a tragédiát, melyből kisarjad és őriásra duzzadt Tiszazug mérges virága.

Mikes Imre bönckése az „Arzén”-ben mélyen, ki-méletlenül, bátran belevág az eleven husba.

Fájdalmas ez a vágás, de gyógyító.

Helyén nem nő több gyilkos kelevény!

Az „Arzén” felveti azt a problémát is: miért éppen a nők a gyilkosok?

Miért nem a férfiak gyilkolták le feleségeiket? Miért nem ők ölték meg szüleiket? Miért az anya és miért nem az apa tette el láb alól gyermekét, mikor az apában már a természet rendje szerint kevésbé ösereji, kevésbé egyszerű és őszintés a szülői érzés, mint az anyában?

Talán bizony a női lélek alacsonyabbrendű, mint a férfini lélek?

Képtelen feltevés.

Hát ha alacsonyabbrendű, miért éppen csak Tisza-

zugon alacsonyabbrendű s másutt miért jelenti a leg-nemesebb, legönzertlenebb érzések kohóját.

Nem a női lélek alacsony, hanem a tiszazugi fal-vakban működtek és hatottak rendkívüli erők, a melyek mocsárrá fertőzték azt, ami eredendően tisz-ta és ragyogóvízü tengerszemnek készült.

Eppen ezen a ponton, a női lélek problémájával kapcsolatban emelkedik ki az „Arzén” figurái közül Fazekas Zsuzsannának, a nagyrévi bábaasszonynak alakja.

Miként az életben is történt, úgy a regényben is (mely egyébként hűségesen követi a valódi eseménye-ke)t e démoni erejű nő körül futnak össze a rette-netes bűnügy szálat.

Ez az ördögi némbor volt Tiszazug Rasputinja. Ő azonban nem egy embert, nem egy családot tartott hatalmában, hanem 100 és 100 embert, egy egész fa-lut, sőt több falut. Hatalmas szervezetet épített ki, a mely könyörtelen hatalmában tartott mindenkit, aki hálójába került és évtizedekig dacolni tudott Társa-dalommal és Egyházzal egyaránt.

A bűntető hatóságok előtt még ma is rejtély Fa-zekas Zsuzsanna csudálatos és végtelen hatalma. — Egyetlen nő, aki ezrek életét irányította és juttatta a posvány legmélyére.

Ugy terpeszkedett Tiszazug felett, mint a Kosz testté vált szelleme.

Vajon ki volt, mi volt ez a nő?

Mielőtt megkérdezhették volna tőle, mérget ivott és meghalt.

Az utolsó pillanatig várt. A méreggel telt pohar-at akkor ürítette ki, amikor a csendőrök háza ka-pujáig értek.

Augusztusban kezdik meg

a terményelőlegek folyósítását a kétszáz millió frankos kölcsönből

Erdélyben négy bank és több bukaresti pénzintézet
főlkja fogja a mezőgazdáknek a kölcsönt szétosztani

Bukarest, február hó 2.

Burileanu, a Banca Nationala bankkormányzója ma értekezletet tartott a bukaresti nagy bankok vezetőinek bevonásával, amelyen végleg megállapították azokat a feltételeket, a melyek alapján a 200 millió frankos kölcsönt terményelőlegek formájában kihelyezik a mezőgazdák körében.

A bankkormányzó ismertette a francia Banque des Acceptationnal kötött megállapodást, amely előírja, hogy a kölcsönöket hat, maximum kilenc hónapra lehet kihelyezni és legfel-jebb a gabonaérték hatvan százaléka erejéig adható terményelőleg.

A terményelőlegek kihelyezése augusztus 15.-én veszi kezdetét.

A technikai lebonyolítás úgy történik, hogy a Banca Nationala egyes intézetek által he-lyezi ki az előlegeket. Ezek az intézetek 9 százalékért kapják a pénzt, és legfeljebb 12 szá-zalékkal helyezik azt ki.

Az értekezlet megállapította azt is, hogy mely bankokat bizza meg a Banca Nationala a terményelőlegek közvetítésével, illetőleg kihelyezésével. Ezek a pénzintézetek az Ókirály-ságban: A Banca Chrissoveloni, a Banca Moldova, Banca Comerciala Italiana, a Banca Gene-rala, a Banca Romaneasca, Erdélyben a következő bankok kapnak pénzt a terményelőle-gek folyósítására: Albina-bank Nagyszeben, Erdélyi Bank és Takarékpénztár Kolozsvár, Nagyszebeni Általános Takarékpénztár Nagyszeben, és a Brassói Általános Takarékpénztár Brassó.

Eltették láb alól a Pilsudszky-ellenes összeesküvés bűnpörének koronatanuját

Politikai gyilkosság bosszúból vagy óvatosságból

Varsó, február 2.

Titokzatos gyilkosság tartja izgalomban a lengyel főváros politikai köreit. A gyilkosság Varsó egyik külvárosában történt s annak áldozata egy Osszicky nevű férfi, aki régeb-ben igen fontos és ekszpónált szerepét játszott a lengyelországi szociáldemokrata párt moz-galmaiban, azonban később cserbenhagyta el-veit és a varsói politikai rendőrség szolgálatá-ba szegődött.

Osszicky meggyilkolása a következő szem-pontok miatt érdemel különösebb figyelmet. A varsói törvényszék most készülődik annak a hatalmas politikai bűnpörnek a főtárgyalá-sára, amelynek vádlottjai a múlt év folyamán Pilsudszky marsall ellen merényletet terveztek és az összeesküvés tervének kipattanása után kerültek vizsgálati fogságba.

Osszicky pedig ennek a nagy izgalommal várt politikai bűnpörnek volt a koronatanu-ja, aki a vádlottak ellen már a vizsgálóbíró előtt megtette rendkívül terhelő vallomását. A varsói politikai körök — pártárnyalat

De hatalma még halála után is tartott. Ambár tu-ták róla, hogy 40, vagy 50 embert gyilkolt meg, te-metése ünnepi körülmények között zajlott le. Haran-gok, nagy beszedek és díszsír hely.

Beszélni még ma sem nagyon mernek róla.

Ki volt?

Az „Arzén” művészi erejű lélekrajzzal igyekszik választ adni erre a kérdésre.

S ez a válasz: Vádirat!

Vádirat, amelyre felelni kell.

A tiszazugi katasztrófa lezámolása a törvény pa-ragrafusai szerint folyamatban van.

Kardos Mihályné, az egyik gyilkost, néhány nap-pal ezelőtt akasztották fel Szolnokon. Egy másíknak, a 72 éves Lipka Pálnénak kötélre szülő ítéletét most erősítette meg a pesti tábla. S rajtuk kívül is van né-hány halálos ítélet, négyen öngyilkosok lettek, kettő megőrült, nyolc kapott életfogytiglani fegyházat, 12 pedig tíz-tizenöt évet.

De meggyógyítottuk-e a beteget, ha eltüntettük a fertőző betegség külső jeleit?

A kötél és a börtön büntethet. De nem gyógyíthat. Be kell világítani a mélybe, a posványba, ahon-nan a bűn útjára indul. Ki kell szárítani a mocsarat, mely mérges virágokat termel.

Nemcsak büntetni kell. Gyógyítani is.

Ezt a feladatot vállalta az „Arzén”, mikor a rette-netes tiszazugi bűntényen keresztül feltárni igyek-szik a Falu társadalmi és erkölcsi tragédiáját.

Az „Arzén” a mai élet, a mai szomorú életünk regénye.

Ez teszi Mikes Imre érdekesítő munkáját magas-rendű szociális tevékenységgé.

Mikes Imrének ezt az egyedülállóan újszerű regé-nyét február hó 9.-én kezdi közzélni a B. L. Ugyanazon a napon, amikortól kezdve megnagyobbodott, modern alakban, felfrissült nyomdatechnikai külsőben és az eddiginél is változatosabb, színesebb tartalommal je-lenik meg. Vonzóbb, izgatóbb és irodalmilag színvo-nalasabb eredeti regényt aligha indíthatna meg új köntösében a B. L., mint kedvelt munkatársának ez az újabb ragyogó írása.

Uj ruhájában kivételesen értékes irodalmi ajándé-kot visz olvasóinak a B. L., Mikes Imre „Arzén” ci-mű élet-regényében.

**PYRAM
PASZTA**

terpentinaes,
csakis ettől lesz a cipőd fényes!

Tíz nap előtt teljesítették a munkások követeléseit — de az értesítés elmaradt

A nemzeti-parasztpártiak megállapítása szerint is a rendőrség felelős a történetekért

Bukarest, február 2.

A csütörtöki véres események hatása alatt állnak még a fővárosi körök, de a hatóságok is, amelyek a történetek után a főváros területén mindennemű gyülekezést megakadályoznak.

A kamatellenes liga mára tervezett gyűlését betiltották, ugyancsak betiltották a vasutasok gyűlését is.

Egy ki nem kézbesített rendelet következménye.

A csütörtöki véres események ügyében a vizsgálat persze megindult. Ez alkalommal szomorú szenzációként pattan ki az a tény, hogy

a csütörtökön felvonuló munkások követeléseit a kormány már tíz nap előtt teljesítette és csak az adminisztráció bűnös, mely erről a tényről nem értesítette a vasuti műhelyeket és munkásokat.

—A vasuti munkások ugyanis az áldozati adó ügyében memorandumot terjesztettek be a kormányhoz, mely még e hó első felében foglalkozott is a munkások kérésével és akkor elhatározta, hogy teljesíti azokat, amennyiben csak a törzsfizetésre alkalmazza az áldozati taxát. Erről a tényről értesítette a CFR adminisztrációs bizottságát, mely január 21-iki ülésén foglalkozott a minisztertanács leiratával s úgy döntött, hogy

az áldozati taxákat csak az alapfizetés és a drágasági pótlék után vonja le, ellenben nem vonja le a házbérlők, az akkordberek és a mechanikusok pótlékai után.

Erről a határozatról azonban nem értesítették sem a vasuti műhelyeket, melyek ennek folytán a teljes fizetések után vonták le az adót, sem a munkásokat, akiknek elkeseredése csak növekedett, hogy még csak válasza sem méltatják követeléseiket.

A minisztertanács és a vasutak adminisztrációs bizottsága pedig a munkások követeléseit könnyen teljesíthette, miután alapjában véve teljesíthető volt. Amikor megvizsgálták a követeléseket, kiderült, hogy

az országban dolgozó 22000 vasuti műhelymunkás közül 17 százalékának, alig három-ezernek fizetése éri el a havi 4000 lej, míg a többieké ennek is alatta marad.

Pontosság és rend esetén elkerülhető lett volna a véres incidens, mely két halálos, számos sebesült és nagyszámu letartóztatott áldozatot követelt.

A tavalyi rokkant tüntetést is...

Annál nagyobb felháborodást kelt az adminisztrációnak ez a súlyos hanyagsága, mivel most élénken kommentálják azt a tényt, hogy

a tavalyi botrányos rokkant tüntetést is hasonló mulasztás idézte elő.

Még élénk emlékezetében él a főváros közönségének a felháborító jelenetek sorozata, mely a főváros utcáin játszódott le, amikor béna rokkantak tömege vonult fel tavalyi követeléseivel és csendőrséget és tűzoltóságot vezényelt ki ellenük. Tumultuozus jelenetek játszódtak le a munkásokkal védekező rokkantakkal, melynek hatalmas vizsugarak vetettek véget, melyekkel a rokkantakat szétkergették.

Most élénken kommentálják, hogy mikor a rokkantak felvonultak, a minisztertanács határozata régen készen volt és kedvezően döntött, azonban erről a tényről szintén elmulasztották értesíteni a rokkantakat.

Ki a felelős?

A nemzeti-parasztpárt tegnap esti kerületi tagozati ülésén foglalkozott a lejátszódott véres eseményekkel. Ennek a gyűlésnek az adott érdekességet, hogy Pompiliu Joanitescu volt kormánypárti államtitkár, a tagozat elnöke

Eltörlik a köztisztviselők áldozati adóját

A fővárosban csütörtökön lejátszódott események, valamint a köztisztviselők napról-napra növekvő elkeseredése

arra indította a kormányt, hogy mérlegelés tárgyává tegye az áldozati adó további levonását.

A költségvetés több mint két milliárdos hiányának pótlására hozta meg a kormány az elmúlt évben az áldozati adó törvényét, dacára azoknak az aggódó figyelmeztetéseknek, melyek minden oldalról elhangzottak. Bár a különböző fizetési osztályokat fokozatosan sújtja ez az 1931 január 1-én életbe léptetett törvény,

mégis látható volt, hogy a legalacsonyabb fizetési osztályú kishivatanokok és munkások nem bírnak el semmiféle fizetési redukciót.

A törvény végrehajtásának következménye volt a vasuti műhelyek munkásainak mozgalmá, mely csütörtökön véres eseményekben robbant ki. Három nappal ezelőtt a köztisztviselők ligájának egy küldöttsége jelent meg Mironescu miniszterelnöknél, mely magával hozta a köztisztviselők terjedelmes memoran-

mondott éles bírálatot az események felett.

A gyűlés megnyitása után Joanitescu indítványára egy percig tartó hallgatással és felállással adóztak Craciun tagtárs, a párt áldozatul esett tagja emlékének. Majd Joanitescu államtitkár felsorolja a sebesült párttagok neveit, akik szintén áldozatai az eseményeknek.

— A nemzeti-parasztpárt — mondotta Joanitescu — és a kormány nem felelősek a lejátszódott eseményekért és nincs elég elitáló szavunk a történetekről.

A rendőrség páratlan brutalitással ki-nozta meg nemcsak a munkásokat, hanem az ártatlan járőrközlőket, köztük nőket is, akik véletlenül sodródtak a tömegbe.

— Az események váratlanul törtek ki, a párt vezetői — sajnos — a választások miatt távol voltak a fővárostól és így arról nem tudtak, különben talán másként játszódtak volna le az események. A mi pártunkat érte az első csapás és mi vagyunk az elsők, akik felemeljük tiltakozó szavunkat. Követeljük a bűnösök megbüntetését, akárkik is legyenek azok.

A gyűlésen Petrica Bruteanu, a kerület alpolgármestere elmondotta, hogy

a rendőrség a tagozat számos tagját ártatlanul letartóztatta, bár azok a legbékésebb szándékkal jelentek meg.

Még a gyűlésideje alatt kérést intéztünk a hatóságokhoz, hogy bocsássák szabadon a letartóztatottakat.

Nagy felháborodást keltett az alpolgármester közlése, aki ezuán elmondotta, hogy

nála megjelent egy rendőr, aki közölte, hogy a letartóztatottakat a rendőrségen megverték és bántalmazták.

A gyűlés ezután határozatot hozott, melyben kéri a kormányt és Mihalache belügyminisztert, hogy az eseményekért szigorú büntetésben részesítse a bűnösöket.

dumát, melyben tiltakoznak a betiltott gyűlések ellen, másrészt módokat ajánlanak arra nézve, hogy az áldozati adó levonása helyett milyen forrásból pótolhna a kormány a hiányt.

A tegnapi minisztertanács foglalkozott a köztisztviselők memorandumával és annak tanulmányozására bizottságot küldött ki. Ez a bizottság Manoilescu kereskedelemügyi, Popovici Mihály pénzügyi és Raducanu közlekedésügyi miniszterekből áll.

Az eddigi tervek szerint a fekete szesz leküzdésével remélik, hogy a szeszadókból most már elegendő pénz fog befolyani a két milliárdnyi hézag pótlására, úgy, hogy az áldozati adók behajtására nem lesz szükség.

Az esetben, ha a szeszadó-jövedelem nem biztatna elegendő kilátásokkal, a kormány tervei szerint a szeszgyártást monopolizálják és bérbe adják, az így előállott jövedelemből pedig pótolják az áldozati adók eltörlése folytán előállott hiányt.

Az áldozati adó eltörléséről már a legközelebbi napokban véglegesen dönteni fog a kormány.

Vasárnap délelőtt izgalmas ülést tartottak a vasuti munkások

Bukarest, február 2.

Vasárnap délelőtt a vasuti műhelymunkások és iparosok tüntető gyűlést tartottak az áldozati taxa ellen. A Szindikátus helyiségei tömve voltak, sőt az utcákat is a munkások tömegei árasztották el.

A tüntetés azonban elmaradt. A szenvedélyek csak bent az ülésteremben viharoztak, az utca csendes és nyugodt maradt. A gyűlést magát a hatóságok még a csütörtöki események előtt engedélyezték.

Az elnöki tisztet Constantin Sparlea töltötte be. Mindenekelőtt a csütörtöki tüntetés áldozatairól emlékezett meg. A gyűlés tagjai felállva, teljes egy percig tartó némasággal áldoztak a két halott emlékének. Az elnök azután bejelentette, hogy az egész ország területén, minden nagyobb városban összeültek a vasuti munkások s gigászi karban ordítják a kormány elé, hogy nem engedhetik kiszédni a mindennapi kenyeret a maguk és gyermekeik szájából.

Elnök után Traistaru munkás szólalt fel. Két év óta harcol a munkásság, hogy jobb be-

látásra bírja a kormányt azokkal a tömegekkel szemben, amelyek a legtöbb energiát áldozzák az országnak. Ezt a harcot előbb a kormányba vetett szilárd reménység indította meg, aztán a fokozott jelentkező és egyre keserűbb csalódás táplálta. Ma már ott tart a munkásság, hogy csak száraz kenyeret kér és mégis golyót kap.

Chempet delegátus Marinescu rendőrprefektus felfüggesztését követelte. „Lupény és Bohus után természetesen következett a bukaresti véres csütörtök” — mondotta — „hiszen mindenütt olyan emberek állottak a karhatalom élén, akik semmit sem törődnek egy emberi élettel”. Éppen ezért, — folytatta, — követeljük, hogy az új rendőrprefektust először elmeorvosokkal vizsgálhassák meg s csak akkor nevezzék ki, ha egészséges lelkű embernek találják.

Mirescu szociáldemokrata képviselő nagy beszédben mutatta ki, hogy ez a kormány is éppen olyan reakciós, mint a megelőzőek voltak.

A gyűlés igen zajos és igea elkeseredett hangulatban ért véget.

Astra (Apolló) Mozgó
Brassó

Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön az idény legnagyobb filmeseménye

A Jazz-király

100%-os színes revüfilm fut. Németül konferál: ARNOLD KORFF. Németül énekel: JOHN BOLES.

Ezenkívül 300 tagu jazz zenekar Paul Wiemann jazzkirály vezetésével. 500 gör.

Előjáték hangos Fox hirdető és Micky Maus vigjáték.

Rendes olcsó helyárak.

Február 4

B. L. 5

Megindult a bukaresti szinpartoló bizottság akciója

A válsághírekre összefogott a bukaresti magyarság színháza megmentésére

Uj helyiségben uj életre kel a bukaresti magyar színház

Bukarest, február 2.

Az utolsó hetekben aggasztó hírek keltek szárnyra a bukaresti magyar színházról kapcsolatban és tagadhatatlan, hogy a romániai magyarság fontos kulturális körülményeinek veszélyes viharfelhők gyülekeztek. Ha a tizenkettedik órában is, a bukaresti magyarság végre megmozdult színháza megmentésére és minden reményével arra, hogy a nehézségekkel küzdő színház, mely a szinpartoló bizottság támogatásával új helyiségben, új anyagi eszközökkel folytatja működését, a gyermekbetegségeken átesve, most már zavartalanul fog dolgozni.

MI AZ IGASZSÁG?

Az erdélyi sajtóban az utolsó időben egymásután jelentek meg élehangú cikkek a bukaresti magyar színház ügyével kapcsolatban, amelyek Kovács Imre igazgatót tették felelőssé elsősorban, másrészt a bukaresti magyarság indolenciáját emlegették az anyagi sikertelenségért, mellyel a színház működött.

Amikor a színház heroikus küzdelemmel megindult, az első súlyos csapás akkor érte a színházat, amikor a helyiséget, melyet szerződésileg biztosított, nem kapta meg és ennek folytán szükséghelyiségben volt kénytelen megkezdeni előadását. A társulat a szűk színpadon is a legnagyobb művészi teljesítményt nyújtotta, azonban a közönség igényesebb része mégis távol tartotta magát a színházteremnek kevéssé alkalmas helyiségétől és így a bevételek elégteleneknek bizonyultak. A társulat tagjai maguk tiltakoztak a helyiség ellen, ennek dacára kitartottak a mai napig, amikor az anyagi nehézségek már fenyegetőkékké váltak, mert úgy a terem, mint a színészek fizetése csak a legnagyobb nehézséggel volt kiegyenlíthető. Súlyosbította a helyzetet, hogy Kovács igazgató január közepén elutazott és két hétig távol volt, mialatt feleségére bízta a színház igazgatását és mire visszajött, a bajok akuttá váltak. Az Amittia helyiség bérletiszerződése lejárt, az új helyiséghez szükséges tőke hiányzott, sőt, a színészek gázsijára sem volt fedezet.

MEGINDUL A SEGÉLYAKCIO

A bukaresti magyarság vezetői szombaton este összejöttek, hogy egy szinpartoló bizottságot alakítsanak, mely a bajba jutott bukaresti magyar színházon segítsen. A színházteremben szép számu magyar közönség jött össze, akik között megjelentek a bukaresti magyarság szellemi vezetői, élén Kányádi Béla és Nagy Sándor lelkesekkel.

A megbeszélésen László Arnold, a bukaresti újságíró csoport elnöke vázolta a helyzetet.

Kovács igazgató kijelentette, hogy a bukaresti magyar színházba eddig olyan nagy tőkét investált, mint a kolozsvári színházon kívül egyetlen erdélyi színház sem. Ma olyan színházakat látunk összeomlani, melyek évtizedek óta állnak, pedig súlyos működési állami szubvenciókat élveznek. Nincs olyan színházi vállalkozás, mely a közönség támogatása nélkül megállhatna. Kijelenti, hogy hajlandó egy bizottság előtt bizonyítani, hogy mennyit investált a színházba.

Az anyagi helyzetre nézve kijelenti, hogy az előadások folytatásához az új helyiség leköltéséhez 60 ezer lejre, a színészek legszükségesebb gázsijához szintén ennyire van szükség.

Ezek után Nagy Sándor lelkész indítványára a megjelentek elhatározták, hogy szinpartoló bizottságot alakítsanak, mely az anyagi eszközöket előteremti, hogy a színház az új helyiségben kezdhesse meg működését és a színészek gázsiját kifizethesse.

Ezek után egy szűkebb bizottság alakult, mely a részletek megbeszélésére és a segítő akció végrehajtására visszavonult. Ez a bizottság a következőkből állt: Kányádi Béla és Nagy Sándor lelkesek, Fülöp Béláné, dr. Geiringer Gyula, Koppány János, Dalasi János, Demjén Miklós, Matis Endre, valamint a bukaresti kisebbségi újságírók testülete. A bizottság nyomban összeült és kidolgozták a részleteit a társadalmi akciónak, melyet a színház érdekében még aznap megindítanak.

A permanens szinpartoló bizottság ezután elhatározta, hogy a színháznak egyelőre a kért

get előteremti, hogy az új helyiségben folytathassa előadásait. A bizottság maga veszi kezébe az irányítást.

UJ ÉLETRE INDUL A BUKARESTI MAGYAR SZÍNHÁZ

A mai napon a szinpartoló bizottság tagjai már óriási lelkesedéssel meg is kezdték a vállalt munkát. Elsősorban a színház bérletét keresik fel egyenként, akiknek egy része a jelenlegi helyiséget nem találta megfelelőnek és ezért nem váltotta ki bérletét. Ezenkívül egyenként is megindították a propagandát a színház támogatására, melyben a bizottság tagjai maguk járnak elől a jó példával. Az eredmény már az első napon igen szépen mutatkozik.

Ezek után kár volna rekriminálni és a bűnösöket keresni, akik a mai helyzetet előidézték.

A krízis órái most már elmúlóban vannak. A bukaresti magyarság még sem engedí romba dőlni az oly nagy harcok árán létrehozott kulturtemplomát és összefogott annak megmentésére.

Liza mosolyog...

A berlini 16 éves démon ügye a bíróság előtt

A vádlott leány apja engedélyt kért, hogy jelen lehessen a tárgyaláson

Berlin, február 2.

Pár nappal ezelőtt részletesen beszámoltunk arról a szörnyű rémálmáról, amelynek központjában egy 16 éves démon áll. Neumann Liza berlini urilány kettős életéről van szó, a melynek szálait most bogozza a berlini bíróság.

A legutóbbi tárgyaláson a Neumann Liza és társai ellen folyó perben Smeton rendőrtiszt az első tanu, aki előtt Liza vallomást tett. Akkoron kijelentette, hogy Ulbrich-al viszonyt folytatott. Dr. Mendel, Stolpe védője emelkedett most szólásra és a következő nyilatkozatot teszi:

— Stolpe tegnap azért nem akart beszélni, mert Neumann Liza gunyosan fikszirozta.

Elnök: Liza, igaz ez?

Vádlott: Nem igaz, csak a teremben néztem körül.

Smeton ezután részletesen elmondja, hogy a fiatal leány milyen drasztikus módon beszélt el előtte Ulbrichal folytatott viszonyának részleteit. — Az elnök kérdésére azonban továbbra is tagadja, hogy viszonya lett volna Ulbrichal.

— Hiszen még nem voltam 15 éves sem — jelenti ki fölényeskedve.

A leány egyébként eddigi vallomásait visszavonja és a vizsgálóbíró előtt tett kijelentéseit valótlannak minősíti. Mialatt a kihallgatás tart, egy fiatal, csinos férfi lép a terembe. Az elnök megengedi, hogy a tárgyaláson jelen lehessen.

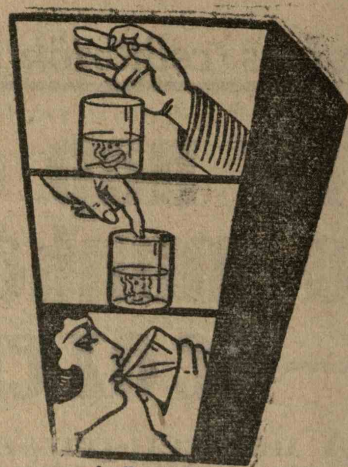
A fiatalos kinézésű férfi, Neumann Liza apja.

A bíróság Ulbrichnak Neumann Lizáról készített aktfelveleleit veszi szemügyre, majd a gyilkosság elkövetésének rekonstrukciójára kerül a sor. Benzinger így kiált fel:

— Kérem, mentsenek fel ettől. Ezt nem bírnam ki.

A vádlott kérését elutasítják, egy padot hoznak a terembe, amely az ágy helyettesítője. — Telefonkönyvet helyeznek rá, a párna jelképpéül. A gyilkos szerepét dr. Abraham professzor-szakértő veszi át, aki a szekszuál-pszichológiai intézet kiküldöttje. Thomas rendőrtiszt Neumann Liza szerepét játssza. Dr. Abraham lefekszik a padra, Thomas mellé ül s átkarolja egymást.

Benzinger most elől és a pad mellett helyezkedik el. Stolpe ismét „sztrájkolni” kezd és kijelenti, hogy ő bizony nem csinál semmit. — Amint azonban az elnök és a védő ismételtan

y kell szedni az

Aspirin-tablettákat.

Nélkülözhetetlenek a hűlések, grippe elleni küzdelem ellen leggyakrabban a szívre tabletták egyedi készítésűek.

Akar Ön milliomos lenni?
Vegyen 100 lejért cluji Mentő sorsjegyet
VI-ik osztály húzása február 15-én.
Videki rendeléseket 117 lej előzetes beküldése ellenében még az egyes húzási napokon is eszközölheti a Sorsjegytárda Kolozsvár, Str. Memorandului 16.
Következő húzások: március 1, 15, 25 és április 1-én. Sz. 2031
Főbizonyos: DERSZY GEZA, nyug. lg. tanító Brassó, Közép-utca 163.

HIREK

Csuszott arról Bocu Sever,
Aki ellen kártyát kever
Back most cserbenhagyta őt,
Igy hát Bocu backot lött!

Mussolini olyan fiu,
Ki a tekintélyre hiu.
Mégse teszi, aki bátor.
Amit diktál a diktátor.

Buttler és a jenki fajta
Viccel róla s nevet rajta.
A röhejtől, biztos már az,
Egy Jenki se maradt „száraz”!

Téged dicsőit az óda
Bölcs alchimisták utóda,
A gyártott aranyon vész ül.
Abból két „karperec” készül.
Inconnue.

— Ha zavartalanul és rendszeresen, minnapi el akarja olvasni Mikes Imre nagyszabású regényének, az „Arzén”-nek naponta folytatásait, rendelje meg azonnal előfizetésben a Brassói Lapokat. Az első közlemény f. hó 9-én jelenik meg; ha megrendelést azonnal feladja, már ezzel a számmal beindítjuk a lapot.

— Temesváron mégis előadják a Remarque-filmet. Temesvári tudósítónk jelenti: A temesvári városi tanács állandó bizottsága szombaton délután Balta Coriolán dr. indítványára újra ülést tartott s azon foglalkozott azzal a kérdéssel is, hogy előadják-e, vagy pedig betiltás véglegesen Temesváron a Remarque-film előadásait. Balta dr. főpolgármester bejelentette, hogy néhány nappal ezelőtt Bukarestben megnézte a filmet és megállapította, hogy abban sehol sem talált olyan részeket, amelyek a németiség érzelmeit sértik. Egyben azt indítványozta, hogy a film ügyében elhatározott rendkívüli közgyűlést ne is tartásuk meg és a filmet kössék le a városi mozgósínházak számára. A sváb tanácsostagok heves vitája után a főpolgármester indítványát szavazás alá került s annak eredményeképpen az állandó választmány 4 szavazattal 2 ellenében úgy döntött, hogy a sokat vitatott Remarque-filmet Temesváron is elő kell adni.

— Csendőrkkel „árusították” a sepsiszentgyörgyi garnizon báljára a jegyeket. Sepsiszentgyörgyről jelenti: Az áldozati taxa mintájára az itteni garnizon alaposan megadózta a sepsiszentgyörgyi kereskedőket és iparosokat, akik így is alig bírják elviselni a terheket. Csendőrkkel meghívott és belépőjegyet kézbesítettek szerte a városban és száz lejt kellett fizetni mindenkinek a garnizon báljára, amelyre be se tudott volna menni az a sok „meghívott”, akitől a pénzt beinkasszálták. A lakosság körében nagy megütközést keltett, hogy csendőrkkel presszionálták a jegyek átvételét. — mert hiszen ilyen körülmények között „kényes” dolognak látszott a jegyek viszontajátása és alig is akadt valaki, akitől a csendőrok üres kézzel távoztak volna. Pedig csendőrok nagy pénz manapság. Helyes volna, ha a garnizon máskor betartaná az európai formákat és csak ahhoz a közönséghez ragaszkodna, amelyik — magától jelentkeznek.

— Február 4-én hirdetik ki az ítéletet Müller Kálmán és társainak bűnpörében. Temesvárról jelenti: A temesvári törvényszék Barlan—Aslan tanácsa szombaton tartotta meg a vörös nap előkészítésével vádolt Müller Kálmán és öt társának bűnpörében az újabb tárgyalást, amelyen a bizonyítási eljárást fejezték be. Minthogy a néhány nappal ezelőtt megtartott főtárgyalást zárt ajtók mögött tartották meg, Müllerék védőügyvédei: Parascanu bukaresti, továbbá Nagy Hugó dr. és Bürger Ernő dr. temesvári ügyvédek tiltakozásuk jeléül bejelentették, hogy lemondanak a védelem részéről bejelentett 22 tanu ki hallgatásáról és a tárgyalásukat megtartásáról. Így tehát a bíróság a tárgyalás szombati folytatásán a vád részéről bejelentett 20 tanut, rendőrtiszteket, deklaratívket és rendőroket hallgatta ki. A tanuk ki hallgatása után az ügyész megtartotta a vádbeszédét, majd az elnök kihirdette a határozatot, hogy az ítéletet, amely Müllerék büntügyére végre pontot tesz, a bíróság február 4-iki tárgyalásán hirdeti ki.

— Kezdődő érelmeszesedésnél a természetes Ferenc József keserűviz úgy az alhasi panaszt, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja. A gyakorlati orvostudomány vezérei a Ferenc József vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez gyorsan és enyhe módon szabályozza a szervezetre annyira fontos gyomor- és bélműködést. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Autósok használjanak állandóan Anacot pasztillát, hogy meghűlés ellen védekezhessenek. Egy fiola ára 37 lej.

— Arad városa nem respektálja a minisztériumot. Aradról jelenti: A sok törvénytelenység és szabálytalanság közepette most megszületett az illegális egy új módszere, nevezetesen az az eset, amikor a város szabotálja a minisztérium rendelkezését. Még a múlt évben történt, hogy Erdős Ignácot, az aradi vágóhid vezetőjét, aki a város egészségügyi hivatalához volt beosztva, nyugdíjazták, annak ellenére, hogy teljesen munkaképes még most is. — Erdős nyugdíjazás ellen felebbeszét adott be a minisztériumhoz, amely a napokban kedvezően intézte el Erdősnek a reintegrálásra vonatkozó kérését. A visszahelyezésről szóló rendelettel Erdős meg is jelent a városnál, hogy elfoglalja régi hivatalát. Itt azonban, legnagyobb meglepetésére, nem akarták tudomásul venni a minisztérium intézkedését és nem engedték meg, hogy Erdős elfoglalja az őt jogosan megillető helyét. Erdős Ignác most a polgármesterhez fordult orvoslásért, egyidejűleg pedig bejelentette az esetet az illetékes minisztériumnak.

— Sikasztással vádolták a temesvári ipartestület elnökségét a vasárnapi közgyűlésen. Temesvárról jelenti: Rendkívül hűvös viharok jegyében tartotta meg tegnap, vasárnap délelőtt a temesvári ipartestület a rendes évi közgyűlést, amelyen súlyos vádak hangzottak el az ipartestület elnöksége ellen. Olariu Péter ipartestületi elnök megnyitó beszéde után Gázdó András ipartestületi titkár ismertette az elmúlt év zárszámadását. Már felolvasása is rettenetes zajongásban veszett el s még elemibb erővel tört ki a vihar. Scrinta György szabómester felszólalására. — Scrinta ugyanis éles bírálatot mondott a zárszámadásról s kifogásolta, hogy az ipartestület 820.292 lejt áldozott az Ipari Munkaadók Szindikátusa székházának tehermentesítésére, holott köztudomásu, hogy az ingatlan egy részvényirtás tulajdonában van. Wald Imre a feldgyelbizottság jelentését ismertette, felmentést kért a választmány számára. Az indítványt követő viharos zajban Scrinta György szenvedélyesen tiltakozik a felmentés megadásá ellen, s kijelenti, hogy a vezetőség tekintélyes összegeket silkkasztott s ezért az ipartestület több tagja már be is adta a bűnvádi feljelentést az ügyészségnek. — Veterány Viktor dr., az Ipari Munkaadók Szindikátusának ügyész ismertetni akarta a szindikátusi székház tulajdonjogának kérdését, de a nagy zajban nem juthatott szóhoz. A tagok többsége viharosan követelte, hogy az elnökség számára a felmentést adják meg s az elrendelt szavazásban mindössze három szavaztak a felmentés megadásá ellen. A határozat kihirdetése után Olariu elnök a közgyűlést bekezesztette és a folytatását vasárnapra, február 7-re tűzte ki.

— Hetvenöt válás esik száz házasságra Bukarestben. Bukarestből jelenti: A „L'Indépendance Roumaine” jelentése szerint Bukarestben minden száz házasságra hetvenöt válás esik. A rengeteg elvált asszony tömörségre és érdekeik védelmére egy Popenariu nevű hölgy állítólag már meg is alakította az „elvált asszonyok társaságát”.

— Gázoló sofför. Borzalmas szerencsétlenség áldozata lett ma reggel Boros Augustin zenész, aki a Fleischer-pincéből, ahol alkalmazásban volt, hazafelé ment. A posta háta mögött egy örült iramban száguldó autó elkapta és borzalmasan összeroncsolta. A sofför felemelte az legázolt embert és a taxiállomás közelébe vitte, ott azonban kitépte az ut szélére és tovább robotott. A szerencsétlen zenészre reggel a taxi-sofförök lettek figyelmesek, akik szóltak a postolt rendőroket, aki kórházba vitette a haldokló embert. — Boros Augustin a fején, karján és lábán szenvedett borzalmas zúzódásokat és a szerencsétlenség óta eszméletlenül fekszik. Esetbenmaradásához nincs remény. A gázoló sofför személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

— Fialat suhancok a karánsebesi püspöki sirbott kirablói. Karánsebesi tudósítónk jelentése: Ország-szerre nagy feltűnést keltett néhány nappal ezelőtt az az elvetemedett hullafosztogatás, amelynek tettesei a karánsebesi gör. keleti temetőben Popia orthodox püspök sirbottját feltörték és kirablották. Amint most a nyomozás kiderítette, a sirablást és hullafosztogatást az a csupa husz éven aluli fiatal suhancokból álló betörőbanda követte el, amelynek tagjait a rendőrség máshol elkövetett betörések miatt pár napja letartóztatta. A rendőrségi vizsgálat során a kiskoru betörők a sirablásra vonatkozólag is töredelmes beismerő vallomást tettek.

— Dalköri közgyűlés. Székelyudvarhelyről jelenti: A Református Dalkör február 1-én tartotta meg népes közgyűlését. A gyűlést Szigetthy Dénes alelnök nyitotta meg lelkes szavakkal. Majd Rájk József titkár tartalmas beszámolóját jegyzőkönyvi köszönettel. Vég Dénes pénztári, Bardócz József ellenőri, Török Mózes leltári, Kinda József kottatárosi jelentését fogadta el a közgyűlés. A beszámoló a dalkör tekintélyes előhaladásáról tettek tanubizonyságot, ami első sorban az agilis vezetőség és Benkő József karnagy érdeme. A vezetőség, amely a régi maradt Vajda Ferenc elnöklete alatt, dicséretreméltó kulturprogramot dolgozott ki az új évben. Szabó András kollégiumi igazgatót eddig önzetlen munkásságáért diszkarnagnak választották meg, míg a választmányba Csép Rózsikát és dr. Lévai Lajost választották be.

Anyák, akarjátok, hogy gyermekeitek egészségesek, erősek, vidámak legyenek? Adjátok nekik a reggeli és uzsonnatejhez 2-5 kávéskanál Ovomaltine erősítő tápszert.

VALDA

KÖHÖGÉST,
MEGHÜLÉST
torokfájdalmakat, s
gyuladást elhárít s
gyógyít a

VALDA

PASZTILLA.

Minden Drogériában s
Gyógyszertárban kapható

Csak a
VALDA
névvel ellátott dobozban
kérjétek.

Máramarosi körkép

Máramarossziget, február 2.
Máramarossziget a legutóbbi hetekben a legféltettebb hitközségi harcok színtere volt. Aki nem ismeri az itteni viszonyokat, el sem tudja képzelni, hogy békés és teljesen konzervatív gondolkodású zsidó kereskedők és iparosok milyen forradalmi színezetű harci riadókat képesek fújni a hitközség ügyvezetésével szembeni elégedetlenség trombitáján a szombat délutáni feketekávé mellett.

Minden túlzás nélkül állíthatjuk, hogy az orthodox hitközség berkeiben forradalom volt és ennek a forradalomnak okául a gabella-kérdés szolgált. Ugyanis a gabella, — ezt csak a gyengébbek kedvéért magyarázzuk, — a hitközség életében körülbelül ugyanazt a szerepet tölti be, mint a monopól az államnál. Amint az állampolgárok drága pénzükért komisz cigarettát szívnak, éppen úgy a hitközségnek is megvan a kiváltságos joga, hogy drágán adjon slány minőségű húst a hívőknek. A hívők pedig kénytelenek megfizetni a hitközség által megszabott árat, mert más hus nem felel meg a rituális követelményeknek.

A falvakban azonban jóval olcsóbb a kóser hus, mint Máramarosszigeten, tehát a hitközség már régebben egy rendeletével megtiltotta, hogy a falvakból kóser húst hozhassanak be a városba.

(Az állami életben: lásd védvámok, nemzeti iparpártolás, importilleték, stb. stb.)

Az orthodox hitközség egy frakciója az általános olcsóbbodásra való hivatkozással elhatározta, hogy erőteljes akciót indít a gabella megszüntetése, illetve a kóser hus árának leszorítása érdekében. Az ellentábor viszont hivatkozott arra, hogy a hitközség még így is óriási nehézségekkel küzd, a bevételek nem fedezik a kiadásokat, tehát szó sem lehet a husárak leszorításáról.

(Az államnál: költségvetési egyensúly, adóleszállítás, stb.)

Erre a két tábor között kitört a háború. Mindkét fél igyekezett meggyőzni a tömeget a maga igazáról és a dolgok annyira elfajultak, hogy már-már tellegességre került a sor a két párt között. A hitközség egyik közbecsülésnek örvendő és tekintélyes tagját, aki távollattartotta magát a harcoktól és akinek békeszeretete fölötté állott a civakodásnak, naponta keresték fel a harcoló felek, különböző tanácsokért, a ki végre is ránt a hosszas marakodásra.

— En már azt sem bánom, ha kitépíték egymás haját és beveríték egymás fejét, — mondotta. De egyet jegyeztek meg magatoknak.

— En békét akarok.

A törvényszék iktatóhivatalába tömegesen érkeznek csőd és kényszerezegységi kérvények. A fizetésképtelenségek ugyszólván napirenden vannak és ma már alig van kereskedő Máramarosban, akinek ne volna fizetési nehézségei.

Egy ismert textilkereskedő, aki 3 millió lejt meghaladó passzívával jelentett fizetésképtelenséget, igyekezett hitelzővel magánaton egyezkedni. Hosszas huzavona után végül is belátták a hitelezők, hogy semmi körülmények között sem érhetnek el többet a kereskedő által felajánlott ötven százaléknál és elfogadták az egyezséget.

— Na és milyen garanciát hajlandó Ön adni arra nézve, — kérdezte a hitelezők képviselője az adóstól, — hogy ezt az ötven százalékot pontosan ki is fogja fizetni?

— Nem értem, milyen garanciát kíván Ön tőlem, — válaszolta az adós.

— Eddig garancia nélkül jó voltam az egész száz százalékra, most nem vagyok jó arra a rongyos ötvenre?

Egy másik közismert szigeti kereskedő néhány hónappal ezelőtt fizetési nehézségekkel küzdött és sikerült kiegyeznie legnagyobb hitelzőjével, hatvan százalékra. Az egyezségi összeget azonnal pontosan kifizelte. A hitelző erre újabb áruhitelt nyitott a részére, mire a kereskedő egészen váratlanul, megint fii-

Követeljen
kimondottan eredeti

“OLLA”
GUM

mely évtizedek óta elismert és vezető minőségű

zetésképtelenséget jelentett és újból megpróbált egyezkedni.

— Maga egy közönséges gazember, — támad rá a hitelező, — aki nem érdemel kiméletet. Aljas módon becsapott engem, aki olyan kulánsan jártam el magával szemben. Amikor első ízben kiegyezett velem és az egyezségi összeget ki is fizette, újból hiteleztem magának, mert láttam, hogy maga prima, most pedig előlről kezd a régi nótát.

— Igen, — felelte a kereskedő, — ez azért van, mert én hőcprima akarok lenni.

A tömeges fizetésképtelenségek teljesen megváltoztatták még a kereskedelmi levelezések stílusát is. — Ezentúl a kereskedők már nem írják úgy alá a leveleket, hogy: teljes tisztelettel.

Ehelyett inkább ez a forma jött divatba:

— Kész hive.

Kész. Fatig.

A városi tanács működése a legteljesebb takarékossági program megvalósítására irányul. Mindezt, ahol csak spórolni lehet, igyekeznek megtakarítani a fölösleges kiadásokat. Minthogy a városi ügyészt nyugdíjazták, a tanács úgy határozott, hogy takarékossági szempontból ezt az állást nem tölti be, hanem, mivel a tanácsnak nyolc ügyvéd tagja van, ezek együttesen fogják ellátni az ügyészi teendőket éspedig teljesen díjtalanul. A tanács ügyvéd tagjai megosztanák egymás között a város perleit és munkájukért csakis akkor jár honorárium, ha a perköltséget az ellenfél sikerül behajtani.

Ezzel szemben Dán Mihály dr., a város agilis alpolgármestere, aki szintén ügyvéd, azt proponálta, hogy ő hajlandó ugyancsak díjtalanul vállalni a város összes ügyeit, sőt, még az ellenféltől járó perköltségekről is lemond a város javára. A tanács ennek dacára az előbbi indítványt fogadta el és amikor egy városi tanácsost megkérdezték, hogy miért mellőzték Dán dr. ajánlatát, a tanácsos mosolyogva így válaszolt:

— Timeo Danaos et dona ferentes.

Kelen György

— A vő megölte az apását. Aradról jelentik: Borzalmas gyilkosság történt Arad külvárosában, ahol Csizmás Ávram 38 éves gazdálkodó összeveszett apósával, Cigány Miklóssal. A vita hevében a vő felkapott egy baltát és a sző szoros értelmében lemészárolta apósa fejét. A gyilkos vőt letartóztatták.

Nemcsak a székrekedésben szenvedőnek, hanem az egészségesnek is ügyelnie kell beleinek rendszeres tisztítására. Orvosának tanácsára vegyen be este 2—3 szem Artin dragéet és reggelre megkönnyebbül.

Március 15-ikére kiírták a spanyol választásokat. Madridból jelentik: A Berenguer-kormány legutóbb tartott minisztertanácsa elhatározta, hogy március 15-ikére végérvényesen kitzúli az alkotmány helyreállításával egyértelmű általános választásokat. Február 15-ikére összehívják a cortes-t, amely letárgyalja az alkotmány visszaállításával összefüggő kérdéseket. A baloldali pártok most sem hisznek komolyan abban, hogy a választások márciusban tényleg meglesznek, mert a Berenguer-kormány már többször beígérte ezek megtartását s megszegte adott szavát.

— A nagysikerű nagyenyedi országos állatvásár. Tudósítónk jelenti: A január 23-án megtartott nagyenyedi téli országos állatvásár úgy a felhajtás- mint az eladásokat tekintve a legjobban sikerült. Hosszu évek óta nem volt ilyen felhajtás és forgalom. Kelendőség azonban majdnem kizárólag ekszport áruban volt. Vásároltak Franciaország, Itália, Csehszlovákia és Ausztria részére. Az ekszportra eladott állatokért mintegy 7 millió lejt hagytak itt a vevők. A belföldi forgalom alig haladta meg a 2 millió lejt. A legjobban fizetett pár ökör 42.000 lejen kelt el. Sertésben majdnem semmi forgalom sem volt. Amint értesülünk, Nagyenyed részére a kolozsvári tartományi igazgatóság 22201—1950 sz. alatt március 1-re egy ötödik évi rendes állatvásárt is engedélyezett, ekkor azonban kirakó vásár nincs.

— A Zsidó Nemzeti Szövetség Brassói Helycsoportja folyó hó 10-én. kedden este nyolc órakor tartja rendes évi közgyűlést az árvaházuccai tanácsteremben, melyre a tagokat ezután hívják meg. Az elnökség.

— A Brassói Székely Társaság pék, kovács, kereskos, autókarrószeria készítő, kocsifényező, bádogos, rézműves, szobafestő, épület- és butor mázoló, cipész, csizmadia és kötélverő iparra keres tanulókat. Érdeklődők forduljanak József Domokos főtitkárhoz, Kálvin János-utca 3. Válaszbélyeg.

EGY ELETEN KERESZTUL BUTORAINK
ÉLETTÁRSÁK. MELYEK OTTHONAT BA-
RÁTSÁGOSSÁ ÉS HANGULATOSSÁ VA-
RÁSZOLJAK. BUTOROK MELYEK A FI-
NOM, MŰVÉSZI IZLEST FLARULJAK ÉS
AKASÁNAK MEGADJAK A MINDIG
AHITOTT ARTISTIKUS FORMAT. HA A
GARANTÁLT KIVITELT ÉS JUTANYOS
ÁRAT IS NÉZI UGY MINDEN VERSE-
LYEN FELÜL ÁLL.

Székely és Réti

ERDELYRESZI BUTORGYÁR R. T.

Királyi udvari szállító.

BAROSVÁSÁRHÉLY. NAGYSZEZEN

BRASSO. Kolostor utca 33.

Kedvező fizetési feltételek!

SPORT

Az országos siversenyeek február 5-től 8-ig lesznek

Predeal, február 2.

Az országos sibajnokságokat eredetileg január 24-re tervezték, azonban különböző okok miatt halasztást kellett szenvednie. Az új testnevelési törvény, mely kötelezően írja elő minden sportág tömörülését külön szövetség égisze alatt, a sispontnál is felvetette ezen szükségesszerűséget, azonban mindezekig nem sikerült a szövetséget nyelbeütni. Ennek következtében tegnap este egy ad hoc bizottság írta ki az országos siversenyeeket, melyek ennek következtében nélkülözni fogják a bajnoki jel-

leget. Talán ennek tulajdonítható az a nagy sietség, hogy két nappal a versenyek megkezdés előtt adják közzé a kiírást. Ezt mindenestre meg fogja szinleni a versenyek nívója.

5-én lesz a 30 kilométeres távfutás, 6-án a hölgy és ifjúsági versenyek, 7-én 18 kilométeres távfutás és 8-án az akadály verseny.

Ugyanezen verseny kapcsán rendezik az egyetemek közötti siversenyt is. Az országos siversenyt színhelye Predeal. Benevezések Teaca kapitány ONEF címre Predealra küldendők. Az első három helyezett minden versenyszámban érmet kap.

Nagy siker mellett zajlott le az országos korcsolyabajnokság

A kolozsváriak vitték el a díjak zömét

Brassó, február 2.

A Brassói Korcsolya Egylet ötven éves fennállásának jubileumával kapcsolatban, melyről külön is beszámoltunk, itt rendeztek meg a műkorcsolyázás országos bajnokságát. A versenyek iránt az egész országban óriási érdeklődés nyilvánult meg és nagytömegű versenyző vett részt az ország minden városából, ahol a korcsolyasportnak hívei vannak.

Kétségtelen, hogy a legnagyobb sikert a Kolozsvári KE tagjai könyvelhették el, akik a férfi műkorcsolyázás első három helyezését, továbbá a páros verseny első helyezését elhódították.

Külön kell megemlékezni a Brassói Korcsolya Egylet által nyújtott kitünő és sportszerű rendezéséről.

Az országos korcsolyabajnokság versenyeit, rekordközönség előtt bonyolították le.

Részletes eredmények:

Hölgyverseny: 1. Popp Mária asszony (Brassó) országos bajnok, 2. Kiss Magda (Marosvásárhelyi S.E.), 3. Csorba Titi (Universitatea, Kolozsvár), 4. Domokos Jakabné (Csíkszeredai KE.).

Férfibajnokság: 1. Horos Béla (Kolozsvári K. E.) országos bajnok, 2. Beke Lajos (Kolozsvári K. E.), 3. Puskás N. (Universitatea, Kolozsvár), 4. Elzenbaum László (Gyergyószentmiklósi S. E.), 5. Habermann Károly (Brassói K. E.).

Párosverseny: 1. Manonschek—Beke (Kolozsvár) országos bajnok, 2. Mooser—Habermann (Brassói K. E.), 3. Rodenwald—Onciul (Csernovitz), 4. Jakabfi—Elzenbaum (Gyergyószentmiklós), 5. Băditiu—Káhn (Brassó).

A győztesek és helyezettek éremdíjazást kaptak, valamint a város által adományozott serleget.

Ötven éves a Brassói Korcsolyázó Egylet

Brassó, február hó 2.

Brassó legrégebbi sportegyesülete, a Korcsolya Egylet, diszközgyűlés keretén belül ünnepelte fennállásának ötven éves évfordulóját. A város dísztermében szombat este fél kilenckor szépségűnk és előkelő közönség jelenlétében nyitotta meg a jubileumi közgyűlést Fabritius Hermann dr., az egyesület elnöke. Meglegen köszöntötte a testvéregyesületek és hatóságok kiküldöttait, valamint a sajtó képviselőit. Ezután hosszas visszapiantást vetett a korcsolya egylet ötven éves működésére, mely a korcsolyázás hőskorszakától, mikor még csak elszánt ember áldozott ezen nemes sportnak, a népszerűség csúcspontjáig vezet, mely a jelenidőt jellemzi.

A város nevében Căteanu polgármester szólalt fel. — A sport ma elsősorban életszükség-

let és csak másodsorban szórakozás, — mondta.

Ezután sorban következtek az üdvözlések. A száz iskolák nevében a rektor, majd Kahla mérnök a Wiener Eislauf Verein (Bécs) nevében tart meleg üdvözlőbeszédet és átnyújtja a bécsi testvéregylet gyönyörű ajándékát, egy remek ezüsterleget. A Kolozsvári Korcsolya Egylet nevében Somodi dr. beszél és ezüstplakettet nyújt át. A besztercei, segessvári, marosvásárhelyi és csernovitzi kiküldöttek üdvözlősei következnek, majd felolvassák az üdvözlő átiratokat.

Fabritius dr. elnök minden üdvözlésre külön válaszolt és az egyesület halálját tolnácsolta, hogy résztvegyenek az ünnepségükön.

Tagadhatatlan, hogy a Brassói Korcsolya Egylet félszázados működése alatt rendkívül népszerűsége emelte a legszebb téli sportok egyikét.

A brassói Victoria SC házi siversenye

Brassó, február 2.

Tegnap tartotta első házi siversenyét a Victoria SC téli sport alosztálya az Alsó-Pojánában. A versenyen összesen huszan indultak bizonyosságul annak, hogy Tomcsányi Béla, a szakosztály vezetője eredménnyel tevékenykedik. A verseny futó, akadály- és ugrószámokból állott. Részletes eredmények:

Távfutás (kb 15 km): Szen. 1. Hinorani József 30 perc 37 mp. 2. Koch Gyula, 3. Lepedő István. Ifjúsági: 1. Török János 36 perc 07 mp. 2. Hess Volkmar. Összesen 17 induló. Két versenyző sítörés miatt feladta.

Akadály verseny: Szeniorok: 1. Alesi János 2 perc 56 mp. 2. Birtalan József, 3. Ersei Imre. Ifjúsági: 1. Hess Volkmar 3 perc 28 mp. 2. Kijatz Zoltán, 3. Török János. — 15 induló.

Ugróverseny: Szeniorok: 1. Hinorani József 133.85 pont. Leghosszabb ugrása 15 m. 2. Ördög Sándor 131.37 pont. Alesi János 117.70 pont. Ifjúsági: 1. Puscariu Jenő 134.00 pont, leghosszabb ugrás 17 méter. 2. Török János 133.75 pont, leghosszabb ugrás 18 méter. 3. Hess Volkmar 133.00 pont, leghosszabb ugrás 13.5 méter. — 10 résztvevő.

A kombinált verseny alapján a Victoria SC 1930—31 évi sibajnoka. Hinorani József 176.0 pontszámmal. Ifjúsági bajnok Török János 177.01 ponttal.

— A Brassói Turista Egylet sulirándulása. A BTE rendkívül népes és kitünően sikerült sikirándulást rendezett tegnap. Egy hatalmas autóbusszi huszonöt kiránduló vitte meg, mely Predealig vitte az utasait. Itt lábra kerültek a sík és a karaván megindult Rozsnyó irányába. Egy csoport a Spitzbergre kapaszkodott fel, a többi a kényelmesebb területet választotta. Találkozás délbén a félton levő vendégben. A hatalmas utat a sízők a legjobb kondícióban futották le, ideális hőviszonyok mellett Rozsnyóról ugyancsak autóbusszal tért vissza a sicsapat.

— Kedden este új sikurzust nyit meg a Brassói Turista Egylet. A BTE legjobb sízőiből alakult oktatógárda kedden este nyolc órakor a Póstaréten, kivilágított pályán, újabb sikurzust nyit, melyre jelentkezni a helyszínen lehet. Az előbbi kurzus sikeresen befejezést nyert, a résztvevők valamennyien jól megtanulták a sízés alaptudományát. A BTE sikurzusára hangsúlyozottan felhívjuk azok figyelmét, akik módszeres sioktatásban akarnak részesülni.

KÖZGAZDASÁGI LAPOK

Mi van a gabonatörvény mögött?

A gabonakereskedők tiltakoznak a Madgearu-féle törvény ellen

Országos kongresszusra készülnek a gabonaérdekeltségek

Bukarest, február 2.

A gabonakereskedők és exportőrök szombaton délután a bukaresti Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében tiltakozó gyűlést tartottak a Madgearu-féle gabonatörvény ellen, amely kényszerindikátusba kényszeríti a malmokat és teljesen megköti a romániai gabonakereskedelmet és gabonaexportot.

A gyűlésen Brankovici professzor, a gabonakereskedők és exportőrök szövetségének elnöke, éles hangon kritizálta a törvényjavaslatot, amely monopoliálja az eddig szabad gabonakereskedelmet. Kijelentette, hogy nem hiszi, hogy akadna olyan hozzáértő, aki hinne abban, hogy a buzaárakat kormánybeavatkozással emelni lehetne. Ez a kísérlet még sehol sem hozta meg a kívánt eredményt.

Madgearu miniszter annak idején ígéretet tett arra, hogy a mezőgazdasági kereskedelmet és ipart szabadságában nem fogja korlátozni. Mi okozta a miniszter álláspontjának megváltozását? Emögött valami misztikus háttér rejlik. A gabonakereskedelem szabadságának épségben tartását követeli Brankovici és közli, hogy, amennyiben Madgearu miniszternél nem találának meghallgatásra, úgy a miniszterelnökhöz, végső esetben pedig az ipar, a kereskedelemmel és mezőgazdasággal együttesen a királyhoz fog fordulni.

Többek hozzászólása után a gyűlés határozatot fogadott el, amelynek értelmében szombaton, február hetedikén, országos gyűlésre hívják össze a gabonakereskedőket és exportőröket, ugyanakkor pedig érintkezésbe lépnek érdekeik megvédésére a maiom és mezőgazdasági érdekképviseletekkel is.

Olcsó benzint – kevesebb adót!

Az erdélyi cséplőgéptulajdonosok helyzetük megjavítását kérik a kormánytól

Brassó, február hó 2.

Az erdélyi cséplőgéptulajdonosok szövetségének vezetősége egy jól kidolgozott memorandumot nyújtott be a kormányhoz és az egyes szakminisztériumokhoz. A memorandum, amely Brassó, Háromszék, Csik, Fogaras, Udvarhely, Kisküküllő és Nagyüküllő mintegy ezer cséplőgéptulajdonosának sérelmeit tárja fel, az alábbiakban kéri a kormány gyors segítségét:

Az adót a cséplőgépek után januárban, februárban és márciusban szedik be, minthogy a cséplésekből bevett gabonát ekkor értékesítik. Szüntesse meg a kormány azt a rendszert, hogy a szolgabírók 500–1000 lejes kiszállási díjak mellett minduntalan felülvizsgálják a cséplőgépeket. Az adókat minden évben a

gabonaárak szerint állapítsák meg, mert a gabona ára évről-évre változik. Nyújtsanak olcsó kölcsönt a cséplőgépek értékének husz-huó szonót százalékáig, mert a tulajdonosok olyan súlyos helyzetben vannak, hogy husz-harmincezer lejért kénytelenek elkotyavetyélni két-háromszázezer lejes cséplőgépeiket. Félkezze meg a kormány a petroleumkartellt, és gondoskodjék arról, hogy a cséplőgépesek olcsó benzint kapjanak.

A memorandum statisztikai kimutatásokkal igazolja, hogy évről-évre rosszabbodott a cséplőgéptulajdonosok helyzete és amíg 1925-ben egy tizenkét lóerős cséplőgép tisztán ötvenezer lejt jövedelmezett, ma már az adók és egyéb megterhelések következtében harmincezer lejt ráfizetnek.

Kolozsváron a kereskedők váratlanul leszállították a kartellcukor árát

Kellemetlen helyzetbe sodorta a kereskedőket a cukorközpont

Kolozsvár, február 2.

A kolozsvári piacon feltűnést keltő esemény játszódott le a folyamatban levő cukorárleszállítási tárgyalásokkal kapcsolatban. Az történt ugyanis, hogy az itteni nagykereskedők nem várták be, amíg a kereskedelemügyi minisztériumban folyó tárgyalások befejeződnek, hanem saját elhatározásukból

a mai nappal 2 lejjel leszállították a cukor kilónkénti árát. Február elsejétől tehát Kolozsváron a kristálycukor angró ára 36 lej, detail ára pedig 38 lej és ehhez viszonyítva csökkent a kockacukor ára is.

Az árleszállítást az a körülmény érlelte meg a kolozsvári füzernagykereskedőkben, hogy az elmúlt hetekben megjelent a piacon a Zarojani cukorgyár olcsóbb áruja, amelyből igen sok detailista vásárolt nagyobb tételeket és azokat a kartelláraknál olcsóbban kezdte forgalomba hozni. Az olcsó cukor természetesen elvonja a

Az olcsó Zarojani-cukor készítése erre a nagykereskedőket

kartell eladóinak a vevőközönséget. Erre a kereskedők többször sürgető kérdéseket intéztek a kartell bukaresti irodájához, ahonnan azonban egyre csak azt a választ kapták, hogy legyenek türelemmel. Végül is a Zarojani-cukor versenye olyan érezhetővé kezdett lenni, hogy az angrosszisták türelme elfogyott és egymás-közi tárgyalásokat kezdtek, hogy

saját számlájukra szállítsák le a cukorárakat. Azt, hogy az alacsony árak meddig maradnak érvényben, maguk a kereskedők sem tudják, akik most a legnagyobb bizonytalanságban vannak. Ha nem akarnak sokaig ráfizetni, akkor nekik is a Zarojani-gyártól kellene vásárolniuk, ezt azonban nem merik, egyrészt mert tartanak a kartell esetleges retorzióitól, másrészt pedig számolniuk kell azzal, hogy a mikor esetleg már nagyobb tétel cukrot leköt-nének a Zarojáninál, a kartell még alacsonyabb versenyárakat szab meg és ezzel újabb súlyos veszteségek érhetik őket.

Új kézbe került a temesvári Gyapjuipar Rt. majoritása

A budapesti báró Hatvani család vette meg a Liebig-koncern részvény-pakettjét. Nagy változások várhatók a vállalatnál

Temesvár, február 2.

Hetek óta a legfantasztikusabb hírek keringenek az ország gazdasági közvéleményében a temesvári Gyapjuipar Rt. helyzetéről. Miután illetékes helyről a szárnyra került híreszteléseket nem igyekeztek megcáfolni, a piacon egyre riasztóbb információk terjedtek el arról a milliárdos alaptőkéjű, hatalmas vállalatról. Nem használt a Gyapjuipar Rt. hírnevének a legutóbbi bérmozgalom sem, amely tudvale-

vően néhánynapos sztrájkban robbant ki. A felelőtlen híresztelésektől függetlenül a Gyapjuiparnál mélyreható változások zajlottak le, amelyek a legközelebbi közgyűlésen fogják elérni végső kifejlődésüket. A vállalatnál beállott események nem is Temesváron, hanem külföldön zajlottak le egy majorizálási harc keretében. Tudvalevő ugyanis, hogy a Gyapjuiparnál három komoly részvényérdekeltség volt. A budapesti báró Hat-

vani-család rendelkezett a vállalat részvényeinek 50 százaléka felett, ugyanilyen nagyságu pakettje volt a bécsi Liebig-bankháznak, míg a fennmaradó 40 százalék a Totis Rezső vezérigazgató, illetve a gyárnál érdekeltségbe tartozó csoport tulajdonát képezte.

A bécsi Liebig-koncern még az elmúlt évben elhatározta, hogy a gazdasági krízisre való tekintettel, összes külföldi érdekeltségeit leépíti.

Ezzel kapcsolatban a fiatal Liebig báró az elmúlt nyáron itt is járt Temesváron és részvény-pakettjét felajánlotta a Totis-csoportnak. Ezekről a tárgyalásokról tudomást szerzett a harmadik érdekeltség, a budapesti Hatvani-csoport, amely maga is reflektált az eladónak tett részvényekre. Ekörül a pakett körül folyt a harc hónapokon át, ami természetesen nem válhatott a vállalat előnyére. Végül is a Hatvani-csoport kerekedett felül, amennyiben megbízható hírek szerint sikerült a Liebig-féle részvények birtokába jutnia és ezzel

megszerezte magának a Gyapjuipar Rt. majoritását.

Természetesen az új helyzetnek konzekvenciái lesznek, annál is inkább, mert a Hatvani-csoport eddig sem értett egyet mindenben a vállalat jelenlegi vezetésével. Közgazdasági körökben biztosra veszik, hogy az új helyzetre való tekintettel Totis Rezső a közgyűlésen fel fogja ajánlani a vezérigazgatói állásról való lemondását, amelyben hír szerint már ki is jelölték az utódját.

Kis közgazdasági hírek

Beavatott helyről nyert értesülés szerint Popovici pénzügyminiszter a vámkok átszervezését tervezi és erre nézve törvényjavaslatot készített, amely legközelebb a Legfelsőbb Gazdasági Bizottság ülése elé kerül. Hogy mit tartalmaz a javaslat, arról még nincsenek pozitív értesülések.

Vigyázó László, az aradi Astra Vágengyár vezérigazgatója, távozik a vállalat éléről. Ezzel egyidejűleg más személyi változások is várhatók az Astra-nál. Hírek szerint az Astra motorosztályát fegyvergyártásra rendezi át és a személyi változások ezzel állanak összefüggésben.

A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amely szerint azok az állatexportőrök, akik nem tagjai az Állatexportőrök Szindikátusának, a kiviteli vámkok kétszeresét fizetik.

Csehszlovákiában az elmúlt évben 4504 kényszerbetegség és 886 csödeset volt. 1929-ben 2894 volt a kényszerbetegségek és 650 a csödek száma. A statisztika a cseh gazdasági helyzetről is számot ad.

Bukaresti pénzügyi körökben hírek vannak forgalomban arról, hogy a Banca Marmorosch megszerezte a dohányjövődék igazgatóságától a dohány országos egyedárusítását, hasonló alapon mint ahogy azt Magyarországon a dohánynyal most tervezik és hasonló alapon, mint a hogy Magyarországon az Angol Magyar bank bírja a só országos egyedárusítását.

Mint már jeleztük, a Temesvári Vaskereskedők Egyesülete országos mozgalmat indított meg a Romániai Vaskereskedők Országos Szövetségének a megalakítására. A szervezési munkák a nagy érdeklődés következtében oly előrehaladtak, hogy az alakuló közgyűlést már februárban megtartják.

TŐZSDE

1931. február 2.

Zürich (nyitás): Berlin 125, Amsterdam 207.98, Newyork 517 és fél, London 2515 és egyenyed, Páris 20.28, Milánó 27.09 és egyenyed, Prága 15.30 és fél, Budapest 90.30, Belgrád 912.80, Bukarest 307 és fél, Varsó 37.92 és fél, Bécs 92.75.

Devizák (belföldi jegyzés): Angol font 816 és fél, Zürich 32.51, Newyork 167.95, Berlin 40.12, Bécs 23.69, Prága 4.98 és fél, Budapest 29.45, Milánó 8.84, Páris 6.61, Amsterdam 32.66.

Valuták: Angol font 816 és fél, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák schilling 25.80, cseh korona 5, pengő 29.60, márka 40.10, olasz lira 8.85, francia frank 6.65, holland forint 68, dinár 2.95.

A B.L. nyomdával kiadása és nyomása. — A szerkesztésért Kocsis Béla felel

BRASOV—BRASSÓ Kapu-utca 56—58. szám. Telefon: 82 és 1-77.
BUCUREȘTI—BUKAREST I. Sărindar No. 6. Telefonszám: 363/64, 373/70

ELOFIZETÉSI ARAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Strada Cuza Voda 3 sz. (Halmágyi Pál). — **Kolozsvár:** Strada Dubalarilor 7 (Neumann Ignác). — **Dés:** Osztián Kálmán Strada S. Barnutu 10. **Déva:** Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérvármegyeik részére. — **Nagyvárad:** Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — **Szatmár:** Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megyeik részére. — **Nagyszeben:** Str. Turbului 13. (Szigethy László). — **Szilágysomlyó:** Helyerin Ernő. — **Marosvásárhely:** Sztgyörgy-u. 6. (Szabó Jenő). — **Temesvár:** Berényi Lajos, Gátör 22/a. — **Torda:** Str. Reg. Ferdinand 25. (Denes József).

Megebizások felvételére és fizetések átvételére fenti helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nadas Jenő.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedély. Állást keresőknek 25% kedvezmény. — A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Gyümölcsöst vennék — esetleg házzal — Brassó környékén. Cim 11320 szám alatt a brassói kiadónak.

Egy II. típusú Steyr személyautó 15.000 lejért eladó. Megtekinthető „Rapidi” Garage, Braşov. Ertelekezni „Industria-Economia” rt. Timişoara. 11375

Butort, hálót, ebédit, konyhaberendezést, rekhamáron készítek. Tartóság garantálva. Javítást, takarítást olcsón vállalom. Biró Tamás, Malom-u. 34. Ó-Brassó. 11387

Modern hálószoba, 1 pianinó és más butorok eladók. Hermann, Brassó, Kertész-utca 2-4 (Str. Dr. Cantacuzino). 11401

Megvételre keresek jó karban levő enyvezőprést vagy vasbakkokat. Cim Nagy G. József Jigodin. Mercurea Ciuc. 11466

Brassóban, belváros közelében új ház egy-egy szoba-konyhával olcsón eladó. Cim 11469 szám alatt a brassói kiadónak.

Forgalmas pékség berendezéssel és vevőkörrel átadó. Cim 11482 szám alatt a brassói kiadónak.

Jó hírű nyomdával, talat Erdély egyik legnagyobb kereskedelmi városában eladó. Felszerelése: egy 18-as gyorsajtó, két Viktoria, egy amerikai tegelynyomó, vágógép, lemozolló, ferforáló, fűző, számozó-gépek és nagymennyiségű modern betápanyag. Gépek villanymotor hajtással dobozgyártásra berendezve. Ajánlatokat „Renta-bilis” jelige alatt Rudolf Mosse hirdetőiroda Cluj továbbít. 11489

Hidmérleg 3000 kg-os, majdnem új, jutányosan eladó. Bayer, Bereck, Háromszék. 11385

Hizott élőliba, libatoll kapható Str. Albinilor 41 Bucarestben, 7-1/2-23 villanyos Lemaitre végallomásánál. 11494

Allást nyer

Könnyű a vizicélóval 5000 lej kereshetnek havonta hölgyek és urak. — Jelentkezés László I. Gyergyószentmiklós-Gheorgheni Str. Vörösmarthy No. 76. 11440

Keresünk azonnali belépésre autovillamosság minden ágában jártas, elsőrendű szakembert. Ajánlatok referenciákkal Baum Márton et Comp. céghez, Déva küldendők.

Biztosító társaság Erdély minden városában keres tűz- és szállítmánybiztosításokhoz ügynököket; elsőrangú referenciával és garanciával. Soc. Metropola Bucureşti I. Cal. Victoriei 2. 11455

Szakavatott mérhész, kinek nagyobb mérhészete van, keresek feles kereskedelmi mérhészeti letesítésre. László László, Ila-Marosillye. 11450

Keresek Brassóban rentabilis ügyes nőket, női cikkeket helybeni eladására. Cim 11472 szám alatt a brassói kiadónak.

Ruhafestő-vegytisztító segédet keresünk. Ajánlatok „Onálló munkaszer” jeligére Rudolf Mossehoz, Kolozsvár, kéretnék. 11495

Lakás

Cementezett, vízvezetékkel és villanyvillagítással ellátott tágas rakfárhelyiség Brassó centrumában kiadó. Közellebb 11315 sz. alatt a brassói kiadónak.

Két szoba, konyha, fürdőszoba lakást keresünk április 1-re Brassóban. Címeket az Elek-hirlapirodába Brassó, Kapu-utca 8 adandók le. 11496

Kiadó Brassóban Weiss Mihály-utcaiban egy csinosan butorozott szoba február 15-re. Cim 11473 szám alatt a brassói kiadónak.

Nagyonjeden fűszerüzlet berendezéssel, lakással, azonnal kiadó. Ezerkezni Péntek Elekével Déván. 11487

Az ízületek bénulása ellen

A megbénult ízületek újból egészségesek és mozgékonyak lesznek a Sloan's Liniment használata által. Bedörzsölés nélkül a bőre szívódik, csillapítja a fájdalmakat, megszünteti a bénulást, izomfájdalmakat valamint a megromlott idegeket. Gyulladás azonnal elmúlik és bénulás és fájdalmak nyomtalanul eltűnnek. Rheumát, szurást, ischiást, keresztízületeket stb. gyógyít a Sloan's Liniment.

Egy üveg ára 75 lej.

250

Sloan's Liniment
Megszünteti minden fájdalmat

Belvárosban napos, világos 4 szobás (2 szoba kiadható) lakás kiadó. Brassó, Szentjános-utca 5. I. em. 11484

Vegyes

Fuchs fogorvos. Bukarest, husz évi praxissal Párisban, minden modern fogmunkát végez Bucureşti, Strada Berzei 85. 11166

Finom házikoszt. 4 fogásos ebéd Lei 70.—, 3 fogásos vacsora Lei 50.— Abonenseknek engedmény. Pension Ehrhardt Bucureşti, Regala 9.

Egészséges szoptató dajka állást keres. Cim 11405 sz. alatt a brassói iadóba.

Levelezés

Károly! Utód nincs. Előbb mindent tudni akarok. Irjál azonnal kimerítően postrestant, — Emmi. 11497

Bukovinában tartózkodó nagybirtokos vagyok r. k. 44 éves. Vagyonom 16 millió. Házasságot kötök előkelő családból származó független hölgyvel, ki a német nyelvet is bírja. Hölgyek irjanak „Nemes” jeligére a brassói kiadóba. Teljes címet kérem közölni lehetőleg fényképpel, amit becsületszóra visszaküldök. 11270

Fényképező-gépek, látcsövek

sport és vadászathoz. 6x, 8x, 12x. szolid kivitelben. Bármilyen javítás.

ILLYÉS KÁROLY
BRASSÓ, KAPU-UTCA 40. E 401

Önt üldözi a balsors!

Küldje azonnal aláírását Prof. FRANCISCO-nak, ki egész életre szóló jóslást küld önnek. Minden bonyolult ügyben: üzleti, bíróság, szerelem, házasság, betegség) biztos kibontakozáshoz segíti. Bukarest, Calea Rahovei No. 79. 11492

Vendéglő Buffet és Kávéház

jómeneteli nagyvárosban modernül fel szerelve bérbe, esetleg elszámolásra kiadó. Ajánlatokat „200.000 Forgótőke” jeligére RUDOLF MOSSE, Nagyvárad címre küldendők. E 11488

Az „Ambrosi” Szőlőoltványtelep

MEDGYES—MEDIAS
Tulajdonos: Dr. AMBROSÍ ALFRED.
Szállít: elsőrangú és garantált fajtású szőlőoltványokat és amerikai alanyveszőket.
Kérje új árjegyzékünket. 11211

Sok pénzt

kereshetnek azonnal szorgalmas eladók új, keresett cikkel. Állandó kereset. Gyors, németnyelvű ajánlatokat kér:

Spitz Ottó bankár, Wien I.

1122 Schottenring 26.

Autótulajdonosok figyelmébe!

A legjobb hűtőfagyvédő a hűtőviz befagyása ellen a

Glysanin

Biztos hatás — nem párolog — egyszeri kiadás.

Felvilágosítást nyújt:

Romanil Rt. Temesvár I. Bánffy ház. G. Knopf Brassó, Egres-u. 13.

Ing. EDMUND RHEINDT Brassó, Kut-utca 13.

Adami Testvérek Nagyszeben, Vasnt-u. 15. Lassell Hans Nagyszeben, Sporer-u. 16. és a szaküzletek. E 1132

„IDEAL-kávé”

D. DANIELIAN

Királyi udvari szállító.

Bucuresti, Str. Carol 37. Telef.: 347-70

Fiókok: Str. Szt. Nicolae Selari No. 7. Telefon 315-98. Str. Poincare No. 1. (volt Academiei-u.). Telefon centrala II. 382-77.

Egyedüli kávékereskedések, melyek naponta friss árut hoznak forgalomba, a legjobb minőségben. En-gros árakban. 2878

Székrekedést,

aranyeret, vesebajt, májbetegségeket, rheumát gyorsan és könnyen anélkül, hogy a szervezetnek ártson, természetes gyógymóddal gyógyít az

UNIVERSAL-TEA

Dobozonként 95 lej, gyógyszerárakban és drogériákban. Labor „Malarin” Bukarest, Piața G. Cantacuzino 3

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy raktár a Brassói Lapok Könyvoszlályaiban. — Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Ujabb bizonyítéka annak, hogy a

TRIAS

selyem-nagyáruház, Bukarest, Str. Lipsani 52, a legolcsóbb árakon árusít az, hogy a „Realitatea Ilustrată” folyóirat által rendezett versenyen, amelyen a

legolcsóbb ruhát

díjazták. — Az I-ső díjat Alscheh Lily kisasszony nyerte, akinek ruhája a

TRIAS

áruházból szállított anyagból készült.